

VYSOKÁ ŠKOLA EKONOMICKÁ V PRAZE
FAKULTA MEZINÁRODNÍCH VZTAHŮ

Obor: Právo a podnikání

**Insolvenční řízení a postavení insolvenčního správce
v jednotlivých jeho fázích**

(diplomová práce)

Autor: Bc. Martina Škrabálková

Vedoucí práce: doc. JUDr. Jiřina Hásová. Ph.D.

Prohlášení:

Prohlašuji, že jsem diplomovou práci vypracovala samostatně a vyznačila všechny citace z pramenů.

V Praze dne 21. 6. 2018

.....

podpis studenta

Poděkování:

Děkuji paní **doc. JUDr. Jiřině Hásové, PhD.** za pomoc, odborné vedení, cenné rady a připomínky při vypracování mé diplomové práce.

Také bych chtěla poděkovat **své rodině** za morální podporu a pomoc, kterou mi poskytla při zpracování mé diplomové práce.

Abstrakt

Diplomová práce se zabývá insolvenčním řízením a postavením insolvenčního správce v jeho jednotlivých fázích. Cílem diplomové práce je prozkoumat průběh insolvenčního řízení a postavení insolvenčního správce založené na konkrétním příkladu z praxe. Diplomová práce ověří tři hypotézy, které jsou stanovené v úvodu práce. Autorka hodnotí změny zákonů, které vstoupily v platnost a mění zákon č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon), ve znění pozdějších předpisů. Pozornost je věnována i konkrétnímu příkladu právnické osoby, která se ocitla v insolvenčním řízení, kde je nejen představena role, povinnosti a činnosti insolvenčního správce, ale i průběh reorganizace. Závěr diplomové práce obsahuje i vlastní názory autorky.

Klíčová slova

Insolvenční řízení, úpadek, dlužník, věřitelé, konkurz, reorganizace, oddlužení, insolvenční správce.

Abstract

The diploma thesis deals with the insolvency proceedings and the position of the insolvency administrator in individual phases of insolvency proceedings. The aim of this diploma thesis is to investigate the process of insolvency proceedings and the position of the insolvency administrator based on a concrete example. The diploma thesis will verify three hypotheses, which are specified in the introduction of the thesis. The author evaluates the amendments to the laws that came into force and amends Act No. 182/2006 Coll., On Bankruptcy and the Methods of Resolution (Insolvency Act), as amended. Attention is also focused on a concrete example of a legal person who has been in insolvency proceedings, where is not introduced only the role, duties and activities of the insolvency administrator, but it is introduce also the process of the reorganization. The conclusion of the diploma thesis also contains the author's own view.

Keywords

Insolvency, bankruptcy, debtor, creditors, reorganization, discharge, insolvency administrator.

Obsah

Úvod	8
1 Základní právní vymezení pojmů.....	11
1.1 Procesní subjekty	12
2 Insolvenční řízení	14
2.1 Úpadek	14
2.2 Rozhodnutí o úpadku	16
2.3 Insolvenční řízení na území ČR	18
2.3.1 Konkurz	20
2.3.2 Reorganizace	21
2.3.3 Oddlužení	25
3 Insolvenční správce.....	27
3.1 Insolvenční správce obecně	27
3.2 Předpoklady insolvenčního správce	27
3.2.1 Bezúhonnost	28
3.2.2 Plná svéprávnost.....	28
3.2.3 Vysokoškolské vzdělání magisterského stupně	28
3.2.4 Zkouška insolvenčního správce	29
3.2.5 Vykonání odborné praxe	31
3.2.6 Uhrazení správního poplatku.....	31
3.3 Seznam insolvenčních správců	32
3.3.1 Druhy insolvenčních správců.....	33
3.4 Přidělování případů insolvenčním správcům	35
3.5 Pravomoci a povinnosti insolvenčního správce v jednotlivých způsobech řešení úpadku	38
3.5.1 Přezkum a popírání přihlášených pohledávek.....	39
3.5.2 Postavení insolvenčního správce v incidenčních sporech.....	41

3.5.3	Zjišťování a soupis majetkové podstaty.....	43
3.5.4	Postavení insolvenčního správce v konkurzu.....	47
3.5.5	Postavení insolvenčního správce v reorganizaci.....	50
3.5.6	Postavení insolvenčního správce v oddlužení.....	51
3.5.7	Postavení insolvenčního správce při úpadku finančních institucí.....	52
3.6	Odpovědnost insolvenčního správce.....	53
3.7	Odměna insolvenčního správce	55
3.8	Pozastavení, zánik a zrušení povolení insolvenčního správce	59
3.9	Dohled nad insolvenčním správcem.....	61
3.10	Správní delikty udělované insolvenčním správcům	62
4	Konkrétní příklad z praxe.....	65
4.1	Insolvenční řízení	67
4.1.1	Návrh na insolvenční řízení	67
4.1.2	Insolvenční správce.....	67
4.1.3	Reorganizace a postavení insolvenčního správce	69
4.1.4	Odměna insolvenčního správce	73
	Závěr	75
	Zdroje	81
	Seznam obrázků, tabulek a grafů	85
	Seznam příloh	86
	Přílohy	87

Seznam použitých zkratk:

Zkratky právních pojmů

ZKV nebo konkurzní zákon   zákon č. 328/1991 Sb., o konkurzu a vyrovnání,
ve znění pozdější předpisů

InsZ nebo insolvenční zákon   zákon č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho
řešení (insolvenční zákon), ve znění pozdějších
předpisů

zkouška   zkouška insolvenčního správce

zvláštní zkouška   zvláštní zkouška insolvenčního správce

Úvod

V současném světě čím dál častěji dochází k situacím, kdy se subjekt trhu (ať už firma nebo osoba), ocitne v potížích. Jedná se o takové okolnosti, kdy dlužník není schopen dostát svým dluhům, a to z toho důvodu, že nejsou realizovány dostatečně vysoké očekávané zisky, které vedou k tomu, že náklady převyšují zisky, čímž vzniká ztráta, která může nečekaně narůst. Poté se dlužník dostává do situace, kdy není schopný splácet řádně a včas své dluhy vůči věřitelům a toto jednání může způsobit problémy, které mohou vést k vyhlášení insolvenčního řízení. Počet insolvenčních řízení a následné vyhlášení úpadku může ovlivnit ekonomiku jako celek a to v negativním smyslu. Je zřejmé, že státy, včetně České republiky, se snaží těmto situacím zamezit a to pomocí zákonů a vyhlášek, které by měly zajistit poměrné uspokojení věřitelových pohledávek. Na základě těchto potřeb vznikl insolvenční zákon č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon), ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony a vyhlášky, které upravují zejména průběh insolvenčních řízení.

Pro svoji diplomovou práci jsem si zvolila problematiku insolvence, jelikož je to aktuální téma, které se může dotknout nás všech. Další moji motivací byla osobní pracovní zkušenost ve společnosti, která se ocitla v insolvenčním řízení. Z tohoto důvodu jsem se rozhodla zabývat se o problematiku insolvenčního řízení a postavení insolvenčního správce v jeho jednotlivých fázích. Považuji za přínosné se dané problematice v diplomové práci věnovat a to spolu se vzájemným propojením konkrétního příkladu z praxe.

Cílem diplomové práce je prozkoumat průběh insolvenčního řízení a postavení insolvenčního správce, včetně jeho úlohy v jednotlivých způsobech řešení úpadku, spolu s jeho povinnostmi, právy a odpovědností v průběhu insolvenčního řízení.

Následující část práce se věnuje konkrétnímu příkladu právnické osoby, která se ocitla v insolvenčním řízení. V této souvislosti představím roli insolvenčního správce, jeho činnosti a odměnu za vykonanou práci v uvedeném insolvenčním řízení.

Diplomová práce ověří následující hypotézy:

- *Úloha insolvenčního správce je velmi specializovanou a kvalifikačně náročnou funkcí spojenou s vysokými požadavky na výkon této funkce.*
- *Odměna insolvenčnímu správci je nastavena náležitě a odpovídající jeho funkci.*
- *Insolvenční soud zpravidla ustanovuje stejnou osobu do funkce předběžného správce, jakožto osobu do funkce insolvenčního správce.*

Práce je rozvrhnutá do čtyř kapitol. První část diplomové práce se věnuje legislativě upravující tuto problematiku, kde jsou představeny pojmy, jako je procesní subjekt, úpadek, reorganizace, konkurz či oddlužení.

Pojem úpadku a samotné insolvenční řízení je obsahem druhé kapitoly, kde jsou mimo jiné detailněji rozebrány jednotlivé způsoby řešení úpadku.

Důraz jsem kladla na třetí kapitolu, která se věnuje insolvenčnímu správci, jeho předpokladům pro vykonávání této činnosti, jeho pravomocemi a povinnostmi v jednotlivých způsobech řešení úpadku, tj. v konkurzu, reorganizaci a v oddlužení. V neposlední řadě jsem se zaměřila na odměňování insolvenčního správce. Dohled nad insolvenčním správcem a seznam insolvenčních správců je také součástí této kapitoly. Mezi zajímavé části kapitoly patří přidělování případů insolvenčním správcům, které se řídí tzv. rotačním principem. Poslední část kapitoly je zaměřena na správní delikty udělované insolvenčním správcům, kdy jsou nově včleněny do zákona o insolvenčních správcích správně-právní sankce za porušení povinností insolvenčních správců.

Poslední, tj. čtvrtá kapitola, se zabývá praktickým příkladem, kde uvedu konkrétní případ právnické osoby, která se ocitla v insolvenčním řízení. V této kapitole prozkoumám postavení insolvenčního správce, jeho funkci, povinnosti, odpovědnosti a jeho odměnu na základě uvedeného příkladu. Nejprve seznámím čtenáře se společností a uvedu její situaci, do které se dostala. Bude zde analyzován průběh insolvenčního řízení a následné řešení úpadku, které

bylo insolvenčním soudem zvoleno, a to nejen na základě vyjádření insolvenčního správce.

Při vypracování diplomové práce byla použita právně-technická analýza rozboru a z obecnějších metod metoda analýzy a deskripce. Zdroje, které sloužily ke zpracování diplomové práce, jsou zejména právní předpisy (zákony) a vyhlášky. Mezi další tištěné materiály patří odborná právní literatura (knihy), včetně komentářů k insolvenčnímu zákonu. Také jsem využila internetových zdrojů, které se týkají dané problematiky. V neposlední řadě jsem pracovala se soudními judikáty. V části zabývající se konkrétním příkladem jsem vycházela z konkrétního příkladu jedné společnosti a tato část byla zpracována na základě zveřejněných usnesení a rozhodnutí soudů, které jsou volně k nahlédnutí na portálu www.justice.cz.

1 Základní právní vymezení pojmů

Zákon č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (dále jen „InsZ“ nebo „insolvenční zákon“), nabyt účinnosti k 1. 1. 2008. Spolu s ním byly zavedeny i další předpisy, jako je například zákon č. 312/2006 Sb., o insolvenčních správcích, ve znění pozdějších předpisů.

Nový insolvenční zákon nahradil původní zákon č. 328/1991 Sb., o konkurzu a vyrovnání a očekávalo se od něj, že řešení úpadkové situace dlužníků bude efektivnější, rychlejší a spravedlivější.

Insolvenční zákon je rozdělen do tří částí: obecná část, způsoby řešení úpadku a společná ustanovení. V obecné části jsou vymezeny základní pojmy (procesní subjekty, věřitelské orgány), dále jsou zde upraveny jednotlivé fáze insolvenčního řízení od podání návrhu na zahájení insolvenčního řízení až po rozhodnutí soudu. V druhé části jsou vysvětleny způsoby řešení úpadku, kam zahrnujeme konkurz, reorganizaci, úpadek finančních institucí a oddlužení. Ve třetí části se nachází společná ustanovení, která doplňují zákon (insolvenční rejstřík, vztah ke státům Evropské unie a závěrečná ustanovení).¹

Před seznámením s rolí, funkcí a činností insolvenčního správce je zapotřebí si vyjasnit některé pojmy, které souvisejí s insolvenčním řízením. Nejprve bych zmínila insolvenční řízení, což je soudní řízení, jehož předmětem je dlužníkův úpadek nebo hrozící úpadek a jeho způsoby řešení. Dalším pojmem je insolvenční návrh, jehož podáním se zahajuje insolvenční řízení. Majetkovou podstatou se myslí majetek, který je určený k uspokojení dlužníkových věřitelů. Zajištěný věřitel, je takový věřitel, jehož pohledávka je zajištěna majetkem, který patří do majetkové podstaty, a to pouze zástavním právem, zadržovacím právem, omezením převodu nemovitosti či postoupením pohledávky k zajištění. Osoba s dispozičním oprávněním je taková osoba, je oprávněna v průběhu insolvenčního řízení nakládat s majetkovou podstatou dlužníka. *„Nestanoví – li insolvenční zákon jinak, je osobou s dispozičním oprávněním dlužník v době vyhlášení úpadku, dlužník v době povolení reorganizace, dlužník v době od povolení oddlužení. Insolvenční správce je*

---

¹ Srov. MARŠÍKOVÁ, J. a kol.: Insolvenční zákon s poznámkami, judikaturou a nařízením Rady ES 1346/2000 a prováděcími předpisy. Praha: Leges, 2011, s. 27

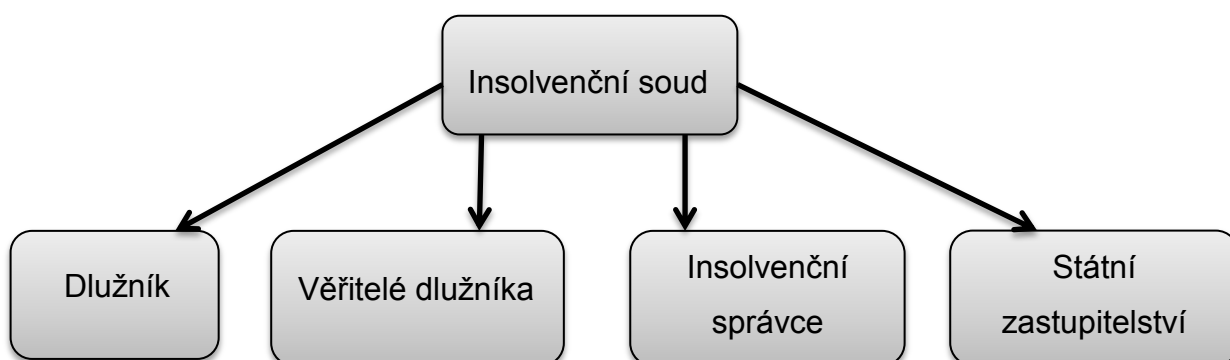
osobou s *dispozičním oprávněním od prohlášení konkurzu.*² Naposledy bych ještě zmínila pojem insolvenční rejstřík, což je takový informační systém, který obsahuje veškeré údaje týkající se insolvenčního procesu.

Spory o právo jsou z insolvenčního řízení vyjmuty a jsou projednány samostatně v tzv. incidenčních sporech, kam mimo jiné řadíme spory o pravost, trvání, pořadí a výši přihlášených pohledávek, o vyloučení věci nebo jiné majetkové hodnoty z majetkové podstaty, o náhradu škody na majetkové podstatě, kterou způsobil insolvenční správce atd.

1.1 Procesní subjekty

Procesními subjekty podle insolvenčního zákona je insolvenční soud, dlužník, věřitelé (uplatňující svá práva vůči dlužníkovi), insolvenční správce, státní zastupitelství a likvidátor dlužníka.

Obrázek 1: Procesní subjekty insolvenčního řízení

Zdroj: Vlastní zpracování

Insolvenční soud, je takový soud, který v insolvenčním řízení vydává rozhodnutí, přičemž jeho vydání ukládá nebo předpokládá zákon. „*Insolvenční soud průběžně vykonává dohled nad postupem a činností ostatních procesních subjektů a rozhoduje o záležitostech s tím souvisejících.*“³

Dlužníkem je taková osoba, která je označena v insolvenčním návrhu. Může to být jak právnická, tak fyzická podnikající, či nepodnikající osoba. Insolvenční zákon taktéž vymezuje subjekty, které nemohou být dlužníkem.

² HÁSOVÁ J., MORAVEC T. *Insolvenční řízení*. 1. vydání. Praha: C.H.Beck, 2013. s. 9

³ § 10b InsZ

Jedná se o stát, územní samosprávný celek, Všeobecnou zdravotní pojišťovnu České republiky, Českou národní banku, Garanční fond obchodníků s cennými papíry, Fond pojištění vkladů, veřejnou vysokou školu, nebo právnickou osobu, pokud stát anebo vyšší územní správní celek před zahájením insolvenčního řízení převzal všechny její dluhy, nebo se za ně zaručil.

„Věřitel je osobou (fyzickou či právnickou), která uplatňuje svůj nárok plynoucí z pohledávek vůči dlužníkovi.“⁴ Věřitelé se mohou domáhat svého práva dvěma způsoby. Mohou podat jednotlivé přihlášky pohledávek nebo prostřednictvím věřitelských orgánů. *„Věřitelskými orgány jsou schůze věřitelů a věřitelský výbor nebo zástupce věřitelů“⁵*. Schůze věřitelů bývá svolána insolvenčním soudem. Svolání probíhá z vlastní iniciativy, na podnět insolvenčního správce, věřitelského výboru nebo na žádost minimálně dvou věřitelů. Schůze věřitelů musí být insolvenčním soudem svolána do 30 dnů poté, co byl o její svolání požádán. K usnesení schůze postačuje pouhá většina hlasů. Navíc má schůze věřitelů právo na odvolání insolvenčního správce, pokud návrh podpoří minimálně polovina věřitelů. Toto odvolání však musí být ještě schváleno insolvenčním soudem.

V případě, že je přihlášených více než 50 věřitelů, je ustanoven věřitelský výbor, který stanovuje schůze věřitelů. Věřitelský výbor má tři až sedm členů a každý z nich musí mít náhradníka. Věřitelský výbor chrání společný zájem věřitelů. Jeho funkce jsou uvedeny v insolvenčním zákoně⁶. Jedná se například o dohled nad činností insolvenčního správce a jeho podporu, schvaluje výdaje insolvenčního správce a náklady spojené se správou, může nahlížet do dlužnickovy evidence a účetnictví, může rozhodovat o ověření řádné účetní závěrky a je oprávněn podávat návrhy insolvenčnímu soudu týkající se průběhu insolvenčního řízení.

Dalším subjektem podílejícím se na insolvenčním řízení je insolvenční správce. Martin Landa definuje insolvenčního správce jako *„fyzickou osobu, která je oprávněna vykonávat činnosti insolvenčního správce“⁷*. Insolvenční správce ustanovuje insolvenční soud a vybírá jej ze seznamu insolvenčních

---

⁴ LANDA, M.: Ekonomika insolvenčního řízení. 1. Vydání. Ostrava: KEY Publishing, 2009, s. 33

⁵ § 46 InsZ

⁶ § 58, odst. 2 InsZ

⁷ LANDA, M.: Ekonomika insolvenčního řízení. 1. Vydání. Ostrava: KEY Publishing, 2009, s. 33

správců, které vede Ministerstvo spravedlnosti. Další informace týkající se insolvenčního správce (tj. předpoklady insolvenčního správce, druhy insolvenčních správců, pravomoci a povinnosti insolvenčního správce v jednotlivých fázích insolvenčního řízení, odpovědnost a odměna náležející insolvenčnímu správci) se nachází ve třetí kapitole.

Dalším subjektem, který se může účastnit insolvenčního řízení je, například, státní zastupitelství, které má právo podat opravný prostředek proti rozhodnutí insolvenčního soudu.

Likvidátor je též subjektem insolvenčního řízení. Likvidátor má omezenou působnost a jeho činnost je závislá na způsobu řešení a fázi úpadku. Vykonává působnost v rozsahu, která nepřešla na insolvenčního správce.

2 Insolvenční řízení

2.1 Úpadek

Dle insolvenčního zákona se dlužník nachází v úpadku, pokud má více věřitelů (nejméně dva), jeho peněžité závazky jsou alespoň po 30 denní lhůtě po splatnosti a dlužník není schopen tyto závazky plnit, což označujeme za platební neschopnost.

Má se za to, že dlužník není schopen dostát svým peněžitým závazkům, a to v případě, jestliže byly z dlužníkovy strany zastaveny platby a to v podstatné části svých závazků, nebo je neplní v době delší než tři měsíce po lhůtě splatnosti, nebo pokud nelze dosáhnout uspokojení některé ze splatných peněžitých pohledávek výkonem rozhodnutí, anebo v případě, kdy dlužník nesplnil povinnost předložit seznamy uvedené v insolvenčním zákoně, kterou mu uložil insolvenční soud.

V případě, že není splněna podmínka více věřitelů, tzn., že existuje pouze jediný věřitel, tak věřitel je povinen svoji pohledávku vůči dlužníkovi vymáhat mimo insolvenční řízení, a to za pomoci výkonu rozhodnutí - exekucí.⁸ Hlavní rozdíl mezi insolvencí a exekucí je v tom, že při exekuci se neřeší

---

⁸ Srov. KOZÁK J., BUDÍN P., DADAM A., PACHL L. *Insolvenční zákon a předpisy související. Nařízení Rady (ES) o úpadkovém řízení. Komentář*. 2. vydání. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2013. s. 9

ekonomický stav dlužníka, dochází k individuálnímu uspokojení pohledávek, což znamená, že se každý věřitel uspokojí v plné výši, zatímco v insolvenčním řízení se může uspokojit pouze poměrná část věřitelovy pohledávky, jelikož soud přihlíží na ekonomický stav dlužníka.

Dle insolvenčního zákona rozlišujeme dvě formy úpadku - platební neschopnost a předlužení.

Dlužník, který je právnickou či fyzickou osobou – podnikatelem, se taktéž nachází v úpadku, pokud je předlužen. O předlužení se jedná tehdy, má – li dlužník více věřitelů (alespoň dva) a souhrn jeho veškerých závazků převyšuje hodnotu dlužníkovu majetku. Zákon též definuje hrozící úpadek. Ten lze předpokládat s přihlédnutím ke všem okolnostem, že dlužník nebude schopen splnit podstatnou část svých peněžitých závazků řádně a včas. Ze zmiňovaného důvodu může pouze dlužník podat návrh na zahájení insolvenčního řízení, jelikož právě on je schopen rozpoznat, kdy se jeho ekonomická situace rozvinula do takového stadia, v němž je třeba řešit pohledávky věřitelů kolektivním způsobem.

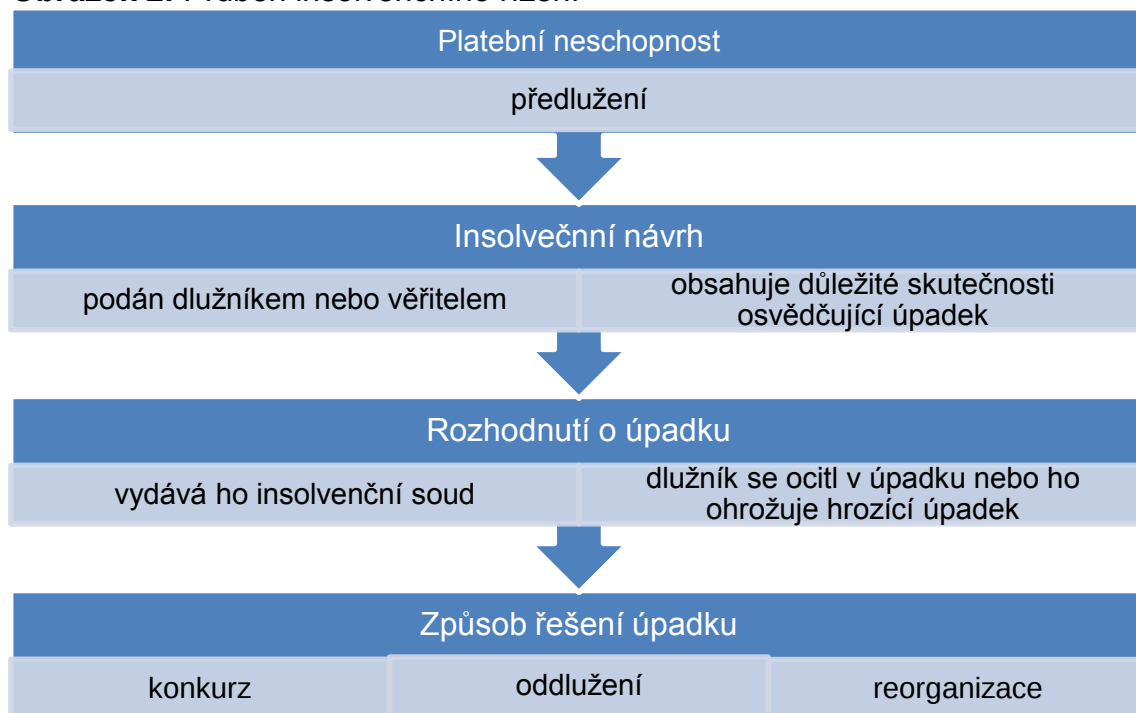
Důležitou změnou je jmenovité posouzení platební neschopnosti dlužníka – podnikatele vedoucí účetnictví. V rámci posuzování platební schopnosti dlužníka přibyla novelou tzv. negativní domněnka úpadku. Novela pro ni zavádí novou legislativní zkratku „mezera krytí“. Toto ustanovení zakládá vyvratitelnou právní domněnku v případě neexistence úpadku způsobenou platební neschopností, kdy *„rozdílu mezi výší dlužníkových splatných peněžitých závazků a výší jeho disponibilních prostředků představuje méně než desetinu výše jeho splatných peněžitých závazků anebo pokud mezera krytí požadovaným způsobem výhledově klesne“*⁹. Insolvenční zákon tak nově zavádí možnost pro dlužníky, kteří nejsou prokazatelně schopni pokrýt okamžitou likviditou všechny své splatné závazky, ale jsou schopni je pokrýt alespoň v rozsahu 90%, popřípadě se na tuto úroveň urychleně dostat. K prokázání požadované mezery krytí jsou zaváděny nové typy výkazů, kterým je výkaz stavu likvidity a výhled vývoje likvidity. Pokud tedy podnikatel tento důkaz doloží, jeho platební schopnost bude uznána.

---

⁹ SIGMUND, Adam. *Velká novela insolvenčního zákona 2017 – první dojmy* [online]. 25.9.2017 [cit. 2018-04-22]. Dostupné z: <https://www.epravo.cz/top/clanky/velka-novela-insolvenčního-zákona-2017-první-dojmy-106408.html>

Mezi způsoby řešení úpadku v insolvenčním řízení řadíme konkurz, reorganizaci, oddlužení a zvláštní způsoby řešení úpadku, které insolvenční zákon stanovuje pro určité subjekty či pro určité druhy případů.

Obrázek 2: Průběh insolvenčního řízení

Zdroj: Vlastní zpracování

2.2 Rozhodnutí o úpadku

Základem rozhodnutím o úpadku je zjištění, zda se dlužník ocitl v úpadku či ho ohrožuje hrozící úpadek. Pokud je shledán úpadek, insolvenční soud musí rozhodnout o způsobu jeho řešení, a to pomocí usnesení schůze věřitelů, která je svolaná rozhodnutím o úpadku. Pokud je dlužník podnikatelem, u kterého je přípustná reorganizace, usnesením mohou věřitelé tuto reorganizaci schválit, či navrhnout jako způsob řešení konkurz. Usnesení schůze věřitelů je přijato tehdy, jestliže:

- pro něj hlasovala alespoň polovina všech přítomných zajištěných i nezajištěných věřitelů počítaná podle výše jejich pohledávek;
- pro něj hlasovalo nejméně 90% všech přítomných věřitelů (počítáno podle výše pohledávek).

Osvědčení úpadku se provádí testem likvidity a bilančním testem. Test likvidity, aneb test cash flow, sleduje schopnost dlužníka dostát svým závazkům. Bilanční test, aneb balance sheet test, zkoumá zadlužení majetku dlužníka, tedy to, zda majetek nebyl spotřebován či zda závazky nejsou příliš vysoké vůči majetku. Dle názoru diplomanta české právo klade důraz na test likvidity, i když je zjevné, že z ekonomického hlediska je taková interpretace nelogická. Svůj názor bych chtěla podpořit některými ustanoveními zákona, kterým je například dlužníková neschopnost dostát svým závazkům, která se ale musí týkat „významné části závazků, co do jejich počtu a objemu.“ Je zřejmé, že tímto ustanovením bylo cíleno na ochranu dlužníka před některými druhy šikany ze strany věřitele, avšak na druhé straně není v zákoně jasně vymezeno, co znamená „významná část závazků, což může v praxi způsobovat nemalé problémy. Dalším příkladem je tzv. mnohost věřitelů. Pokud existuje pouze jeden věřitel podnikatelského subjektu, který může na svém případě doložit pozitivní výsledek testu likvidity, tak je poté odkázán k procesu individuálního vymáhání, tj. exekucí. S tímto procesem je předpokládáno, že věřitel uhradí veškeré náklady spojené s individuálním vymáháním a to s nejasným příslibem jejich budoucího uhrazení z dlužníkovy majetku.

Insolvenční soud taktéž v této fázi musí ustanovit insolvenčního správce, kterého vybírá ze seznamu správců, přičemž úkolem insolvenčního správce je nejen zjistit majetkovou podstatu, ale taktéž například zhotovit seznam přihlášených pohledávek a zajistit jejich přezkoumání aj. (viz kapitola 3.5. Pravomoci a povinnosti insolvenčního správce v jednotlivých způsobech řešení úpadku).

Povinností dlužníka je předložit insolvenčnímu správci seznam majetku a závazků s uvedením svých dlužníků a věřitelů. dále mají věřitelé povinnost přihlásit své pohledávky ve stanovené lhůtě s poučením o následcích jejího zmeškání. Aby byl dodržen postup rozdělování majetkové podstaty dle spravedlnosti, věřitelé musí insolvenčnímu správci sdělit, jaká zajišťovací práva chtějí uplatnit na dlužníkových pohledávkách, věcech a právech nebo jiných majetkových hodnotách. Údaje, které jsou sděleny insolvenčnímu správci se týkají nejen druhu zajištěného práva, ale i věci, ke které se právo vztahuje. Pokud věřitel neuplatní zajišťovací právo, má se za to, že právo nebylo uplatněno a insolvenční soud věřitele o tom poučí.

Předmětem postupu insolvenčního soudu je mimo jiné určení, jakým způsobem bude úpadek řešen. Insolvenční zákon nám definuje 3 možné způsoby a tím je reorganizace, konkurz a oddlužení.

„Stanovení způsobu řešení úpadku je nezbytným důsledkem rozhodnutí o úpadku, ale rozhodnutí o něm může i nemusí být spojeno s rozhodnutím o úpadku. Koncepce osnovy nově vychází z myšlenky, že na rozhodnutí o způsobu řešení dlužníkovy úpadku by se výraznou měrou měli podílet dlužníkovi věřitelé, s tím, že chybný úsudek věřitelů v dotčeném směru jde „na jejich účet“. Současně se tím posiluje tendence, aby dlužník přistupoval k řešení svého úpadku co nejotevřeněji a aby věřitelům poskytoval co nejúplnější informace pro jejich správné rozhodnutí tak, aby se spoluprací s věřiteli vyhnul řešením úpadku, jež jsou z jeho pohledu nevhodná.“¹⁰

2.3 Insolvenční řízení na území ČR

„Smyslem insolvenčního řízení není nalezení práva, tedy řešení sporů o právo mezi jednotlivými stranami, ale uspořádání vzájemných majetkových vztahů, a to vždy většího počtu účastníků (minimálně dva věřitelé a dlužník). Díky tomu má tedy i další specifickou vlastnost, totiž ekonomický charakter.“¹¹

Cílem insolvenčního řízení je co nejvíce uspokojit dlužníkovy věřitele, přičemž uspokojení z pohledávek nesmí být znevýhodněno ani neodůvodněně zvýhodněno.

Insolvenční řízení je zvláštním druhem civilního soudního řízení, jehož předmětem je dlužníkův úpadek nebo hrozící úpadek a způsob jeho řešení. *„Insolvenční řízení je tedy specifické soudní řízení, jehož cílem je řešit úpadek nebo hrozící úpadek dlužníka, tj. na základě dokazování nebo osvědčení provedeného insolvenčním soudem zjistit, zda je dlužník v úpadku, nebo zda mu úpadek hrozí a případně navrhnout způsob jeho řešení.“¹²*

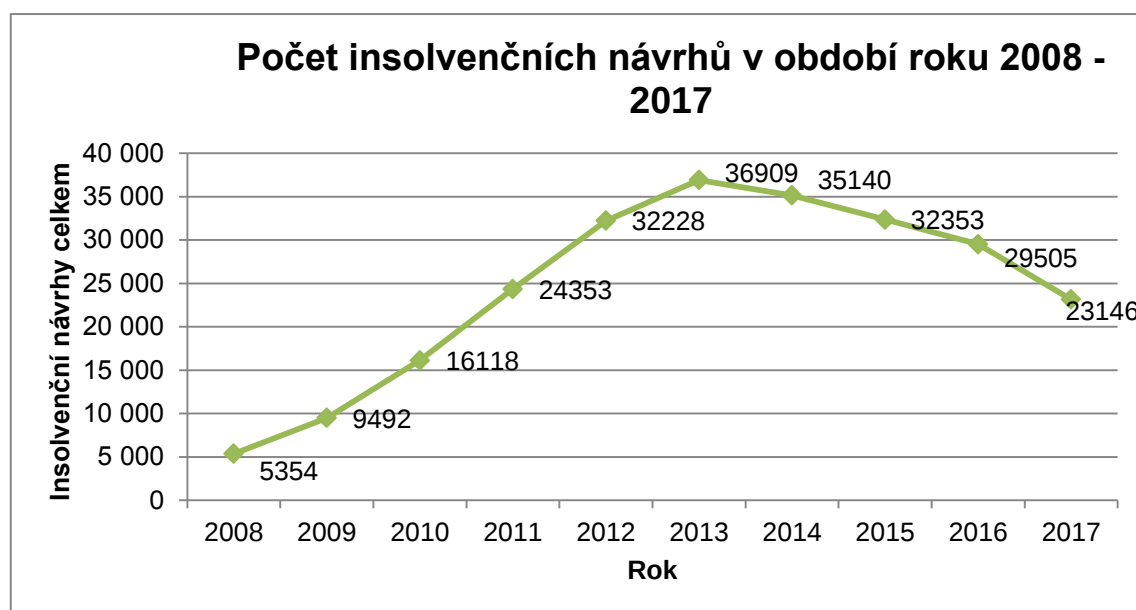
¹⁰ § 148 důvodové zprávy k zákonu č. 182/2006 Sb., zákon o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon)

¹¹ SMRČKA, L., PLAČEK J., SCHONFELD J. a LOUDA L.. *Insolvenční řízení: (očekávání, realita a budoucnost insolvenčního zákona)*. Praha: Kamil Mařík - Professional Publishing, 2016. s. 41

¹² JIŘIČKA, P. *Úloha správce v insolvenčním řízení*. Fakulta sociálně ekonomická. Univerzita J.E.Purkyně v Ústí nad Labem, Česká republika.

V první řadě je zapotřebí říci, že ne každé zahájené insolvenční řízení se dopracuje do fáze vyhlášení úpadku a následného rozhodnutí o způsobu řešení úpadku. Ve skutečnosti je zhruba polovina zahájených insolvenčních řízení ukončena z důvodu nemožnosti v řízení nadále pokračovat.

Graf 1: Vývoj insolvenčních návrhů v období roku 2008 - 2017 na území ČR

Zdroj: Creditforem, vlastní zpracování

Dle poskytnutých dat společnosti Creditforem, je zřejmé, že trend insolvenčních návrhů od roku 2013 meziročně klesá. Dle mého názoru je tento trend zapříčiněn pozitivním vývojem ekonomiky spolu s novelizací insolvenčního zákona. Poslední novela insolvenčního zákona, která vstoupila v platnost 1. 7. 2017, zaznamenává řadu změn. Jedna z uvedených změn je například povinnost právnických osob dokládat svoji pohledávku „*uznáním dlužníka s ověřeným podpisem nebo vykonatelným rozhodnutím nebo notářským zápisem se svolením vykonatelnosti nebo potvrzením auditora a hned při podání insolvenčního návrhu hradit zálohy*“¹³.

Další zajímavou změnou je posílení ochrany dlužníka před tzv. šikanózními insolvenčními návrhy. Tato myšlenka je založena na nezveřejňování potenciálně šikanózního insolvenčního návrhu, který by v

¹³ CREDITREFOREM S.R.O. *Tisková informace: Vývoj insolvenční v České republice v roce 2017* [online]. [cit. 2018-04-22]. Dostupné z: <https://www.creditreform.cz/novinky-downloads/vyvoj-insolvenci-v-cr.html>

případě svého odmítnutí nebyl publikován a nezpůsobil by tak reputační škody na pověsti napadeného (ne)dlužníka.

Neméně zajímavými novinkami je řada změn týkající se oddlužení. Nově je zákonem stanovená osoba, která podává insolvenční návrh k soudu. Nyní tak může být návrh podán insolvenčním správcem, advokátem, notářem, soudním exekutorem, nebo tzv. akreditovanou osobou – viz níže.

2.3.1 Konkurz

Definice konkurzu je uvedena v § 244 InsZ. Ten říká, že „*konkurz je způsob řešení úpadku spočívající v tom, že na základě rozhodnutí o prohlášení konkurzu jsou zjištěné pohledávky věřitelů zásadně poměrně uspokojeny z výnosu zpeněžení majetkové podstaty tím, že neuspokojené pohledávky nebo jejich části nezanikají, pokud zákon nestanoví jinak*“¹⁴. Konkurz nejčastějším způsobem řešení úpadku, či hrozícího úpadku právnické osoby, či fyzické osoby - podnikatele.

Cílem konkurzu oproti reorganizaci nebo oddlužení je částečné uspořádání dlužníkovým majetkových vztahů vůči jeho věřitelům, kteří by se jinak nemohli domoci žádného uspokojení svých pohledávek nebo pouze s velkými obtížemi. Věřitelé v rámci konkurzu jsou uspokojováni zcela, pokud se jedná o dlužníka nacházejícího v úpadku z důvodu jeho platební neschopnosti. O poměrné uspokojení se bude jednat v případech předlužení.

Na rozdíl od jiných způsobů řešení úpadku, konkurz je likvidační metodou. Právnická osoba či fyzická osoba podnikatel tímto po ukončení řízení zanikají, dochází k výmazu dlužníka z obchodního rejstříku, pokud se nejedná o právnickou osobu zřízenou zákonem. Konkurzem zanikají pohledávky, které jsou uspokojeny. Naopak neuspokojené nebo částečně uspokojené pohledávky nezanikají, ty nadále existují i po ukončení řízení.

V okamžiku vyhlášení konkurzu ztrácí majitelé společnosti (v případě právnické osoby) jakoukoliv moc nad majetkem a nad řízením firmy. Tyto pravomoci přecházejí na insolvenčního správce. To ovšem neznamená, že prohlášením konkurzu se přeruší provoz dlužníkovu podniku. Provoz dlužníkovu podniku skončí ve dvou případech, a to buď prodejem podniku v rámci

---

¹⁴ § 244 InsZ

zpeněžení majetkové podstaty, anebo rozhodnutím insolvenčního soudu na základě vydaného návrhu insolvenčního správce po předchozím vyjádření věřitelského výboru.

Konkurz lze provést zpeněžením majetkové podstaty. To znamená zpeněžení veškerého majetku za účelem uspokojení věřitelů. Majetkovou podstatu lze zpeněžit prodejem nemovitostí, movitých věcí, veřejnou dražbou, nebo prodejem majetku mimo dražbu. O daném způsobu zpeněžení rozhodne insolvenční správce na základě předchozího souhlasu věřitelského výboru.

2.3.2 Reorganizace

Dalším možným způsobem řešení úpadku je reorganizace. „*Reorganizací se rozumí zpravidla postupné uspokojování pohledávek věřitelů při zachování provozu dlužníka podniku.*“¹⁵ Obecně lze říci, že díky reorganizaci má dlužník šanci pozměnit strukturu podniku, fungování podniku či strukturu majetku, čímž má možnost splatit své závazky, aniž by podnik zrušil. Reorganizace je možná jen u takových podniků, u kterých je ekonomická životaschopnost.

Aby mohla být reorganizace uplatněna, musí dlužník splňovat následující podmínku. Jednou podmínkou je, že roční úhrn čistého obrátu dlužníka za poslední účetní období, které předchází insolvenčnímu návrhu, dosáhl minimálně 50 mil. Kč, nebo druhou podmínkou je, že dlužník zaměstnává nejméně 50 zaměstnanců v pracovním poměru.

Konzesuální reorganizace je charakteristická tím, že se shodnou hlavní věřitelé s dlužníkem, resp. jeho managementem, a s akcionáři na jedné z následujících věcí:¹⁶

- Věřitelé se dohodnou s dlužníkem mimo insolvenční řízení a problémy společnosti budou vyřešeny neformálně. Mezi hlavní předpoklady pro tento způsob řešení úpadku řadíme důvěru mezi dlužníkem a věřitelem.
- Dalším způsobem je předjednaná reorganizace, pro kterou je typické že věřitelé a dlužník se na detailech týkajících se průběhu

---

¹⁵ § 316 InsZ

¹⁶ Srov. HÁSOVÁ J., MORAVEC T. *Insolvenční řízení*. 1. vydání. Praha: C.H.Beck, 2013. s. 183 - 184

reorganizace domluví ještě před samotným podáním insolvenčního návrhu. Cílem je snížit časovou dobu, kterou by dlužník strávil ve formálním insolvenčním řízení. V tomto případě je taktéž možné navrhnout insolvenčního správce, pokud splňuje podmínky insolvenčního zákona, kterého následovně insolvenční soud ustanoví.

- Věřitelé s reorganizací souhlasí, ale není dohodnuta žádná přesná forma řešení úpadku dlužníka, ovšem dlužník má podporu věřitelů. Následovně se reorganizační plán a dohoda o tomto plánu bude tvořit v průběhu insolvenčního řízení.

Nekonzesuální reorganizace je možná u těch dlužníků, kteří splňují test velikosti, tzn. obratu alespoň 50 mil. Kč, nebo dlužník zaměstnává minimálně 50 zaměstnanců. Podmínkou je, že společníci nebo management nezískali pro svůj záměr dostatek věřitelů, například to znamená, že věřitelé a dlužník se nejsou schopni domluvit na způsobu řešení úpadku.

Návrh na povolení reorganizace může podat dlužník nebo samotný přihlášený věřitel. Oba musí jednat v dobré víře pro splnění všech podmínek pro schválení reorganizačního plánu. V případě, že návrh podává věřitel, musí jej schválit schůze věřitelů. V případě, že návrh reorganizačního plánu obsahuje veškeré náležitosti a je schválen soudem, může nastat samotná reorganizace. InsZ definuje několik způsobů provedení reorganizace. Reorganizaci lze provést prostřednictvím restrukturalizací pohledávek věřitelů, která spočívá v prominutí části dluhů dlužníka; prodejem celé majetkové podstaty dlužníka nebo části jeho podniku; vydáním části dlužnických aktiv věřitelům či převodem těchto aktiv na nově založenou právnickou osobu, ve které mají věřitelé majetkovou účast; vydáním akcií nebo jiných cenných papírů; fúzí dlužníka; zajištění financováním provozu dlužníka podniku nebo její části; či změnou zakladatelského dokumentu nebo stanov upravujících vnitřní poměry dlužníka.

Způsob provedení reorganizace lze provést prostřednictvím těchto opatření, i když není nikde závazně stanoven:

- *„restrukturalizací pohledávek věřitelů, spočívající v prominutí části dluhů dlužníka včetně jejich příslušenství nebo v odkladu jejich splatnosti;*
- *prodejem celé majetkové podstaty nebo její části anebo prodejem dlužníkovu podniku;*
- *vydáním části dlužníkových aktiv věřitelům nebo převodem těchto aktiv na nově založenou právnickou osobu, ve které mají věřitelé majetkovou účast;*
- *fúzí dlužníka – právnické osoby s jinou osobou nebo převodem jeho jmění na společníka se zachováním nebo změnou práv třetích osob, připouští-li to právní předpisy o hospodářské soutěži;*
- *vydáním akcií nebo jiných cenných papírů dlužníkem nebo novou právnickou osobou;*
- *zajištěním financování provozu dlužníkovu podniku nebo jeho části;*
- *změnou zakladatelského dokumentu nebo stanov anebo jiných dokumentů upravujících vnitřní poměry dlužníka.“¹⁷*

Na závěr je důležité zmínit, že v reorganizačním plánu může (ale nemusí) být uplatněno i několik způsobů reorganizace současně, pokud to jejich povaha připouští.

Dle insolvenčního zákona se reorganizace může přeměnit v konkurz, například když dlužník požádá o její přeměnu v konkurz, nebo když oprávněná osoba ve stanovené lhůtě nesestaví reorganizační plán a do 30 dnů poté nepodá návrh na svolání schůze věřitelů za účelem rozhodnutí, kdo má přednostní právo sestavit reorganizační plán. Konkurz může taktéž nastat, pokud dlužník po schválení reorganizačního plánu neuhradí pohledávky za majetkovou podstatou.

Naopak splněním reorganizačního plánu a vydáním následného rozhodnutí insolvenčního soudu reorganizace končí, a proti tomuto rozhodnutí

---

¹⁷ DOLEČEK, Marek. *Insolvence - úpadek a způsoby jeho řešení* [online]. 31. 7. 2017 [cit. 2018-04-21]. Dostupné z: <http://www.businessinfo.cz/cs/clanky/insolvence-upadek-a-zpusoby-jeho-reseni-ppbi-51182.html#!&chapter=4>

se nelze odvolat. Podnik je v této fázi očištěn o své dluhy a může pokračovat ve své podnikatelské činnosti.

Insolvenční zákon připouští i případy, kdy reorganizace není možná a to u následujících dlužníků, kterou je právnická osoba v likvidaci, osoba oprávněná k obchodování na komoditní burze nebo obchodník s cennými papíry.

Od počátku platnosti insolvenčního zákona, tj. od začátku roku 2008 do konce roku 2017 bylo celkem povoleno 180 reorganizací. Ačkoliv lze vidět v posledních letech růstovou tendenci, přijde mi počet povolených reorganizací jako malé číslo. Jedním z důvodů, proč je uskutečňována v tak malé míře, může být zásadní nepochopení jejího skutečného smyslu, jelikož v insolvenčním zákoně není konkrétně nic předepsáno o tom, jakým způsobem má být proces uskutečněn, nejsou zde žádné podmínky týkající se způsobu zpeněžování aktiv dlužníka ani časového rámce, dokdy se má proces uskutečnit. V insolvenčním zákoně jsou uvedeny „obecné“ mechanismy vedoucí k uskutečňování reorganizace, kterým je například reorganizační plán či způsoby provedení reorganizace. *„Formálně tento výčet obsahuje takové množství kroků, že může stejně dobře umožnit zachování činnosti podniku jako domluvený a ze strany věřitelů do určité míry kontrolovaný¹⁸ rozprodej aktiv podniku.“¹⁹* Tento fakt může vést k nedůvěře věřitelů v metodu reorganizace.

Dalším důvodem k malému počtu povolených reorganizací, se jeví stav aktiv dlužníka, kdy je většina aktiv dlužníka spotřebována ještě před tím, než si dlužník připustí existenci úpadku, případně kdy je zjištěn a řešen věřiteli. Bohužel, uspokojení věřitelů je v českém prostředí nízké a to i v případech zajištěných věřitelů.²⁰

Jako další problém reorganizace vidím její časový průběh. Je očividní, že důvodem, proč věřitelé vybírají reorganizaci, je nespěchat za účelem lepšího zpeněžení aktiv dlužníka. Avšak není výjimkou, kdy nastane situace, že

---

¹⁸ Problém je – jak vidno z formulace – především v tom, jaká skutečná míra kontroly ze strany věřitelů je zákonem umožněna.

¹⁹ KISLINGEROVÁ, E., RICHTER, T., SMRČKA, L. a kol. *Insolvenční praxe v České republice: v období 2008-2013*. 1. Vydání. Praha: C.H.Beck, 2013. s. 32

²⁰ Zajištění věřitelé by měli v rámci reorganizace získat více než v rámci konkurzu. Dlužník by musel pokračovat v provozování podniku, z kterého by se muselo získat více než v případě zpeněžení majetkové podstaty. Praxe opět ukazuje, že tato situace je málo pravděpodobná.

z důvodu dlouhého procesu reorganizace, někteří věřitelé žádají o co nejrychlejší zpeněžení majetkové podstaty.

2.3.3 Oddlužení

Oddlužení se použije, pokud se úpadek týká právnické osoby, která ale není podnikatelem a nemá dluhy z podnikání, či pokud se jedná o fyzickou osobu a také nemá dluhy z podnikání. Osoba, která má dluh z podnikání, může použít formu oddlužení v případě, že s tím souhlasí věřitel, jehož pohledávky se dluh týká, či pokud se jedná o věřitele, kterému zůstala neuspokojena pohledávka po skončení insolvenčního řízení, ve kterém insolvenční soud zrušil konkurz na majetek dlužníka, či pokud se jedná o pohledávku zajištěného věřitele.

Návrh na oddlužení nově podává za dlužníka zákonem stanovená osoba. Nově tak může být návrh podán advokátem, notářem, soudním exekutorem, insolvenčním správcem nebo tzv. akreditovanou osobou. Akreditovanou osobou se rozumí právnická osoba, které byla udělena akreditace pro poskytování služeb v oblasti oddlužení. Zákon i zde připouští výjimku v případě fyzických osob, které disponují právnickým nebo ekonomickým vzděláním v magisterském studijním programu či zdárně vykonali zkoušku insolvenčního správce.

Novelou insolvenčního zákona se jeví limitace odměny v maximální výši 4 000 Kč bez DPH (6000 Kč bez DPH v případě společného oddlužení manželů) za poskytnuté služby, tj. za sepsání a podání insolvenčního návrhu, na povolení oddlužení vykonané advokátem, soudním exekutorem, notářem a insolvenčním správcem.

Společně s návrhem na oddlužení musí dlužník připojit i soupis jeho majetku a seznam závazků.

Oddlužení lze provést dvěma způsoby. Prvním způsobem je zpeněžení majetkové podstaty, které je obdobné jako u konkurzu. Druhý způsob je oddlužení pomocí plnění splátkového kalendáře, kdy je dlužník povinen splácet nezajištěným věřitelům splátku po dobu 5 let.

Podstata oddlužení na rozdíl od konkurzu spočívá v tom, že dlužníkovi jsou zachována veškerá dispoziční oprávnění ohledně majetku náležejícího do

majetkové podstaty. V momentě, kdy oddlužení skončí, je dlužník osvobozen od placení pohledávek zahrnutých do oddlužení v rozsahu, v němž nebyly uspokojeny. Taktéž dlužník nemusí hradit pohledávky, které nebyli věřitelem do insolvenčního řízení přihlášeny.

3 Insolvenční správce

3.1 Insolvenční správce obecně

Definici pojmu insolvenčního správce bychom v insolvenčním zákoně marně hledali. Okolnosti spojené s ustanovením insolvenčního správce do jeho funkce, jeho zproštění či odvolání a dále také jeho povinnosti související s výkonem funkce jsou uvedeny v zákoně č. 312/2006 Sb., o insolvenčních správcích, který stanovuje, že insolvenční správce je:

- „fyzická osoba, která je oprávněná vykonávat činnost insolvenčního správce;
- veřejná obchodní společnost;
- zahraniční obchodní společnost;
- zahraniční sdružení“.²¹

Zákon taktéž definuje pojem hostujícího insolvenčního správce, jímž je „státní příslušník členského státu Evropské unie, členských států Dohody o evropském hospodářském prostoru nebo Švýcarské konfederace, který vykonává činnost insolvenčního správce v jiném členském státě a má právo dočasně nebo příležitostně vykonávat činnost insolvenčního správce na území České republiky.“²²

3.2 Předpoklady insolvenčního správce

„Právo vykonávat činnost insolvenčního správce vzniká dnem nabytí právní moci povolení vykonávat činnost insolvenčního správce.“²³

Mezi předpoklady, které musí insolvenční správce splnit, řadíme bezúhonnost, plnou způsobilost k právním úkonům, získání vysokoškolského vzdělání magisterského stupně, jakožto vykonání zkoušky insolvenčního správce. Taktéž fyzická osoba, která žádá o povolení, musí alespoň po dobu 3

---

²¹ § 2 zákona č. 312/2006 Sb., o insolvenčních správcích

²² § 2 zákona č. 312/2006 Sb., o insolvenčních správcích

²³ § 3, odst. 1 zákona č. 312/2006 Sb., o insolvenčních správcích

let vykonávat odbornou praxi související s výkonem funkce insolvenčního správce a zaplatit správní poplatky.

3.2.1 Bezúhonnost

Dle zákona o insolvenčních správcích podmínku bezúhonnosti nesplňuje fyzická osoba tehdy, pokud byla „*pravomocně odsouzena za trestný čin spáchaný v souvislosti s výkonem funkce insolvenčního správce nebo která byla pravomocně odsouzena za jiný trestný čin a tato trestná činnost ohrožuje důvěru v řádný výkon funkce insolvenčního správce*“²⁴. Podmínka bezúhonnosti je taktéž porušena pokud insolvenční soud v posledních 5 letech před podáním návrhu zamítl žádost o prominutí zbytku jejích dluhů. Dle daného paragrafu nelze taktéž považovat za bezúhonnou osobu, o jejímž úpadku bylo v insolvenčním řízení rozhodnuto či dosud trvá překážka výkonu funkce statutárního orgánu nebo člena statutárního orgánu právnické osoby, která je podnikatelem.

3.2.2 Plná svéprávnost

Navrhovatel musí být plně svéprávný, to znamená, že svéprávnost navrhovatele nesmí být omezena. Uvedená podmínka se presumuje, tj. navrhovatel uvedenou podmínku při podání žádosti neprokazuje.

3.2.3 Vysokoškolské vzdělání magisterského stupně

Navrhovatel musí prokázat, že získal vysokoškolské vzdělání magisterského stupně a to buď v členském státě, nebo mu bylo členským státem uznáno. V případě absolventa zahraniční vysoké školy vydává osvědčení o uznání vysokoškolského vzdělání Ministerstvo, jestliže je Česká republika vázána mezinárodní smlouvou se zemí, kde se zahraniční vysoká škola nachází a je uznána a Ministerstvo je touto smlouvou k uznání zmocněno. V ostatních případech vydává osvědčení o uznání vysokoškolského vzdělání veřejná vysoká škola, u které se uskutečňuje obdobný studijní program.²⁵

---

²⁴ § 7, odst. 1 zákona č. 312/2006 Sb., o insolvenčních správcích

²⁵ Srov. § 89-90 zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách)

3.2.4 Zkouška insolvenčního správce

Vykonání zkoušky insolvenčního správce (dále též „zkouška“) je jedním z předpokladů pro to, aby fyzické osobě mohlo být vydáno povolení k vykonávání činnosti insolvenčního správce. Aby mohl uchazeč podat žádost k vykonání zkoušky, musí splňovat následující podmínky:

- vysokoškolské vzdělání magisterského studijního programu;
- tříletá odborná praxe související s výkonem funkce insolvenčního správce, zejména v oblasti ekonomie, práva, účetnictví, daňového poradenství, auditu či řízení podniku.
  - mezi dané profese můžeme zařadit například soudce, asistenty soudců, vyšší soudní úředníky, státní zástupce, jejich asistenti, právní čekatele, advokáty, advokátní koncipienty, notáře, notářské koncipienty, soudní exekutory, daňové poradce, auditory, likvidátory, správce podniku, znalce, zaměstnance ve finančním či bankovním sektoru;
  - „*taktéž za praxi může být uznáno členství v řídicích orgánech společnosti nebo jiné manažerské funkce*“²⁶.

Základním předpokladem pro vykonání zkoušky je řádně sepsaná žádost o vykonání zkoušky s připojenými přílohami (vyžadovanými vyhláškou č. 312/2007 Sb.), která musí být doručena Ministerstvu spravedlnosti. Uchazeč taktéž musí uhradit zákonem stanovený poplatek ve výši 5 000 Kč, a to před podáním žádosti o vykonání zkoušky na účet Ministerstva spravedlnosti. Osobě, jež uvedené podmínky splní, umožní Ministerstvo spravedlnosti vykonat zkoušku, a to do 6 měsíců od podání písemné žádosti.

Zkouška se skládá ze dvou částí, a to z písemné a ústní části. Začíná se částí písemnou a ta se skládá z testu a případové studie, přičemž se celá písemná část zkoušky koná v jeden den a trvá nejdéle 6 hodin. Uchazeč musí dosáhnout alespoň 80% správných odpovědí, a to aritmetickým průměrem dvou hodnocení (testu a případové studie).

---

²⁶ Důvodová zpráva k zákonu č. 185/2013 Sb., kterým se mění zákon č. 312/2006 Sb., o insolvenčních správcích, zákon č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon) a zákon č. 634/2004 Sb., o správních poplatcích

Po úspěšném složení písemné části zkoušky následuje veřejná část ústní, která se koná nejpozději do 5 týdnů ode dne konání písemné části zkoušky a prověřuje znalosti z oblasti práva, ekonomie, účetnictví, daňové problematiky a řízení podniku. O výsledku ústní rozhoduje zkušební komise a to nadpoloviční většinou hlasů svých členů; v případě rovnosti hlasů rozhoduje hlas předsedajícího.

Pro úspěšné složení zkoušky je nutné prospět v obou částech. Uchazeč, který u zkoušky neuspěje (u některé z její části), může zkoušku opakovat. Opakovat zkoušku lze však pouze dvakrát, a to nejdříve 6 měsíců ode dne konání zkoušky, při které žadatel neuspěl.

Zákon o insolvenčních správcích taktéž rozlišuje zvláštní zkoušku insolvenčního správce (dále též „zvláštní zkouška“). Tato zvláštní zkouška je určena pro budoucí insolvenční správce speciálních dlužníků, kterými jsou finanční instituce se zvláštním režimem, obchodník s cennými papíry, centrální depozitář, provozovatel vypořádacího systému, organizátor trhu s investičními nástroji, investiční společnost, investiční fond, penzijní společnost nebo penzijní fond anebo dlužník, jehož úpadek je řešen reorganizací nebo dlužník, jehož celkový obrát za poslední účetní období předcházející insolvenčnímu návrhu dosáhl alespoň 100 mil. Kč, anebo dlužník, který zaměstnává alespoň 100 zaměstnanců v pracovním poměru.

Zvláštní zkoušku organizuje Ministerstvo spravedlnosti a může ji pouze absolvovat osoba, která již vykonala zkoušku insolvenčního správce, či rozdílovou zkoušku insolvenčního správce. Tato zkouška má jen jednu část, a to ústní. Při této zkoušce se podrobněji zjišťují znalosti z oblastí jak finančního trhu, investičních nástrojů, obchodování a právní regulace ekonomicky významného dlužníka, tak z oblasti insolvenčního práva, obchodního i občanského práva, řízení podniku a v neposlední řadě z oblasti účetnictví a financování podniku. Ten, kdo při zvláštní zkoušce neuspěje, může do 30 dnů ode dne jejího konání požádat Ministerstvo spravedlnosti o její opakování. Avšak opakovat tuto zkoušku lze pouze dvakrát. Ten, kdo nepodá ve stanové lhůtě žádost o opakování zvláštní zkoušky, může podat novou žádost o vykonání zvláštní zkoušky, avšak až po uplynutí 3 let ode dne konání zvláštní zkoušky, kdy naposledy neuspěl.

3.2.5 Vykonání odborné praxe

Navrhovatel je povinen doložit, že vykonával odbornou praxi alespoň po dobu 3 let související s výkonem funkce insolvenčního správce, zejména v oblasti ekonomie, práva, účetnictví, daňového poradenství, auditu či řízení podniku. Žadatel v přiložených dokumentech prokazující odbornou praxi musí vykázat, v jaké pracovní pozici byla odborná praxe vykonána, v čem tato odborná praxe spočívala, na jaké právní skutečnosti (dohoda o pracovní činnosti, pracovní smlouva, živnostenská, či jiné oprávnění) a v jaké délce byla odborná praxe vykonána.

Následně Ministerstvo spravedlnosti posuzuje podmínky splnění tříleté odborné praxe, a to vždy individuálně s ohledem na specifika prokazované odborné praxe. Ministerstvo spravedlnosti zejména požaduje, aby odborná praxe skutečně souvisela s výkonem insolvenčního správce a měla nejen teoretický, ale i praktický charakter. Ministerstvo spravedlnosti tedy vychází z předpokladu, že si uchazeč nejdříve musí osvojit teoretické znalosti (dosažením magisterského titulu) a až po té se může naplno věnovat jejich aplikaci. Dle zákona o daňovém poradenství a Komoře daňových poradců České republiky existuje výjimka, kde tato podmínka nemusí být splněna a tím je např. daňové poradenství, kde lze odbornou praxi vykonávat i s nižším stupněm vzdělání.

3.2.6 Uhrazení správního poplatku

Fyzická osoba, která žádá o povolení k výkonu činnosti insolvenčního správce musí uhradit správní poplatek ve výši 5 000 Kč a to bezhotovostním převodem nebo kolkovou známkou. Dále musí žadatel doložit Ministerstvu spravedlnosti doklad o zaplacení správního poplatku.

3.3 Seznam insolvenčních správců

Žadatelé, kteří splní veškeré podmínky pro výkon funkce insolvenčního správce se zapisují do seznamu insolvenčních správců.

„Právo vykonávat činnost insolvenčního správce vzniká dnem nabytí právní moci povolení vykonávat činnost insolvenčního správce.“²⁷

Seznam insolvenčních správců je součástí insolvenčního rejstříku, jehož správcem je Ministerstvo spravedlnosti. Je to informační systém veřejné správy a údaje v něm zapisované jsou veřejně přístupné.

Do seznamu insolvenčních správců jsou zapisováni insolvenční správci, kteří získali právo vykonávat činnost insolvenčního správce, insolvenčního správce se zvláštním povolením a hostujícího insolvenčního správce, kteří mají právo dočasně nebo příležitostně vykonávat činnost insolvenčního správce na území České republiky. Mezi údaje, které jsou zaznamenávány do obecné části seznamu insolvenčních správců, řadíme identifikační údaje a údaje odbornosti insolvenčního správce a údaj o vzniku práva vykonávat činnost insolvenčního správce (případné pozastavení, či zánik tohoto práva).

Seznam insolvenčních správců dělíme na obecnou část, zvláštní část a část hostujících insolvenčních správců. Do obecné části seznamu insolvenčních správců se zapisují jak fyzické osoby, tak veřejné obchodní společnosti, které jsou oprávněny vykonávat činnost insolvenčního správce. Obecná část insolvenčních správců je rovněž rozdělena podle odborného zaměření insolvenčního správce, a to na seznam insolvenčních správců, kteří jsou odborně zaměřeni na oddlužení, a na seznam insolvenčních správců, kteří jsou zaměřeni na řešení úpadku dlužníka nejen oddlužením, ale i konkurzem. Do zvláštní části seznamu insolvenčních správců se zapisují fyzické osoby a veřejné obchodní společnosti, které jsou oprávněny vykonávat činnost insolvenčního správce ekonomicky významného dlužníka, tj. insolvenčního správce se zvláštním povolením. *„Insolvenční správce zapsaný ve zvláštní části seznamu je odborně zaměřený na řešení úpadku ekonomicky významného*

---

²⁷ ŠNOBLOVÁ, Z., NĚMČÁK V. *Insolvenční správce*. Praha: Wolters Kluwer, 2014. s. 82

*dlužníka, tedy na řešení úpadku reorganizací nebo na řešení úpadku dlužníka, jehož roční úhrn čistého obrátu podle zákona o účetnictví za poslední účetní období předcházejícího insolvenčního návrhu dosáhl alespoň částku 50 000 000 Kč, anebo který zaměstnává nejméně 50 zaměstnanců v pracovním poměru, konkurzem.*²⁸

Celkem je v České republice ke dni 1.3.2018 659 insolvenčních správců. Z toho dle insolvenčního rejstříku České republiky má 114 insolvenčních správců pozastavenou činnost, tj. 545 aktivních insolvenčních správců může vykonávat svoji činnost.

3.3.1 Druhy insolvenčních správců

Insolvenční zákon vymezuje nejen obecného insolvenčního správce, ale taktéž zvláštní druhy insolvenčních správců. Mezi ně řadíme předběžného, odděleného, zvláštního, se zvláštním povolením a hostujícího insolvenčního správce. V insolvenčním zákoně je taktéž definován zástupce insolvenčního správce.

Předběžný správce je ustanoven insolvenčním soudem ještě před rozhodnutím o úpadku, kde je zapotřebí zajistit dlužníkuv majetek, včetně přezkoumání dlužníkovy účetnictví, a hospodaření s ním. Insolvenční soud může předběžného správce určit i tehdy, *„jestliže vyhlásil moratorium nebo odůvodňuje-li to rozsah majetkové podstaty, který je vhodné i předběžně zjistit a zajistit, anebo jsou-li zde jiné, stejně závažné důvody“*²⁹. Předběžný správce taktéž chrání zájmy, práva věřitelů a zaměstnanců společnosti. Cílem je dohlížet na to, aby byly činnosti v oblasti manipulace s majetkem a účetnictvím v souladu s insolvenčním zákonem. Předběžný správce může být jmenován insolvenčním soudem kdykoli, jsou-li k tomu dány a shledány důvody. Velmi často (za standardních okolností) se osoba předběžného správce dále stává osobou insolvenčního správce, jelikož jakožto předběžný správce disponuje s informacemi o dlužníkově majetku a je obecně seznámen s případem a další předávání těchto informací na jiného insolvenčního správce by bylo neefektivní, zdlouhavější a celkově komplikovanější.

---

²⁸ ŠNOBLOVÁ, Z., NĚMČÁK V. *Insolvenční správce*. Praha: Wolters Kluwer, 2014. s. 145

²⁹ § 112, odst. 2 zákona č. 312/2006 Sb., o insolvenčních správcích

Oddělený správce je dalším specifickým insolvenčním správcem. Ten může být insolvenčním soudem ustanoven v případě, kdy by se původní insolvenční správce mohl dostat do střetu zájmů. To znamená, že jej může insolvenční soud ustanovit v případě, že je *„insolvenční správce vyloučen z některých úkonů pro svůj poměr jen k některému z dlužníkůvých věřitelů nebo jen k některému se zástupců dlužníkůvých věřitelů“* a není *„důvod pochybovat, že tento vztah ovlivní celkový způsob výkonu práv a povinností insolvenčního správce“*.³⁰

Zvláštní insolvenční správce je insolvenčním soudem jmenován v případě insolvenčního řízení, ve kterém je zapotřebí řešit problematiku vyžadující odbornou specializaci, kde dlužníci jsou například finančními institucemi se zvláštním režimem, obchodníky s cennými papíry, centrálními depozitáři, provozovateli vypořádacího systému, organizátory trhu s investičními nástroji, investičními společnostmi, investičními fondy, penzijními společnostmi nebo penzijními fondy anebo dlužníky, jehož úpadek je řešen reorganizací nebo dlužníky, jehož celkový obrát za poslední účetní období předcházející insolvenčnímu návrhu dosáhl alespoň 100 000 000 Kč, anebo dlužníky, který zaměstnává alespoň 100 zaměstnanců v pracovním poměru. Zvláštní insolvenční správce musí úspěšně absolvovat zvláštní zkoušku, kterou organizuje Ministerstvo spravedlnosti (viz. zkouška insolvenčního správce).

Zvláštní insolvenční správce bývá ustanoven vedle insolvenčního správce (nikoli namísto něj) a je jeho pomocníkem v dané problematice, jelikož disponuje potřebnými znalostmi v dané oblasti. Taktéž není vyloučeno, aby bylo ustanoveno více zvláštních insolvenčních správců, a to ve zvlášť složitých případech. Vzájemné vztahy mezi insolvenčním správcem a zvláštním insolvenčním správcem upravuje taktéž insolvenční soud z důvodu zamezení střetům, které by mohly nastat mezi nimi.

Hostující insolvenční správce je takový, který získal oprávnění k výkonu činnosti insolvenčního správce v jiném členském státě EU nebo na území státu, které patří do Dohody o evropském hospodářském prostoru nebo Švýcarské konfederace. Následně je insolvenčnímu správci vydáno Ministerstvem spravedlnosti povolení k výkonu činnosti insolvenčního správce

---

³⁰ § 34, odst. 1 zákona č. 312/2006 Sb., o insolvenčních správcích

na území České republiky a jeho postavení je rovné jako postavení „obecného“ insolvenčního správce. Totožný princip je taktéž obdobně aplikován na insolvenčního správce se zvláštním oprávněním.

Zástupce insolvenčního správce je posledním typem insolvenčního správce a může být insolvenčním soudem ustanoven v případě, že by insolvenční správce nemohl ze závažných důvodů přechodně svoji funkci vykonávat. Zástupce insolvenčního správce nahrazuje ve výkonu funkce původního insolvenčního správce a přebírá veškerá jeho práva a povinnosti v insolvenčním řízení. Taktéž zástupce insolvenčního správce po celou dobu nese odpovědnost za řádné plnění své funkce.

3.4 Přidělování případů insolvenčním správcům

Každý insolvenční správce má sídlo, ve kterém má převážně vykonávat svoji činnost. Své sídlo je insolvenční správce povinen uvést v návrhu na vydání povolení, které je následně zapsáno do seznamu insolvenčních správců. Pokud se nejedná o notáře, advokáta, auditora, daňového poradce, nebo veřejnou obchodní společnost, může insolvenční správce uvést jakékoli místo jako své sídlo a toto místo může kdykoliv změnit.

Rozhodnutí o zápisu sídla do seznamu insolvenčních správců vydává Ministerstvo spravedlnosti a to bezodkladně, nejpozději do 30 dnů o doručení žádosti o zápis provozovny.

„Revizní novelou insolvenčního zákona a zákona o insolvenčních správcích účinnou od 1. 1. 2014 byla provedena systémová změna v systému určování insolvenčního správce pro insolvenční řízení. Obecným pravidlem v tomto určování byla do konce roku 2013 volba insolvenčního správce předsedou insolvenčního soudu s přihlédnutím k dosavadnímu stavu insolvenčního řízení, k osobě dlužníka a k jeho majetkovým poměrům, k odborné způsobilosti insolvenčního správce apod. Nově je naopak obecným pravidlem tzv. rotační princip určování insolvenčního správce pro insolvenční řízení, to podle pořadí určeného dnem zápisu jeho sídla nebo provozovny do

*příslušné části seznamu insolvenčních správců.*³¹ To znamená, že od data účinnosti nového systému přidělování insolvenčních správců, jsou insolvenční správci v seznamu zapsaní v příslušném kolečku (dle abecedního pořadí) do doby, než insolvenční správce požádá Ministerstvo spravedlnosti o zápis svého sídla. Zápisem nového sídla v daném kraji znamená získání pořadí dle data zápisu.

Princip určování insolvenčních správců vymezuje § 25 InsZ a který zavádí:

- určování insolvenčního správce podle pořadí;
- možnost určení mimo stanovené pořadí podle volby předsedy insolvenčního soudu.

Přidělování insolvenčního správce mimo pořadí určuje předseda insolvenčního soudu a to v následujících případech:³²

- nelze-li ustanovit osobu insolvenčního správce dle pořadí;
- je-li to nezbytné se zřetelem k dosavadnímu stavu insolvenčního řízení, k osobě dlužníka, k jeho majetkovým poměrům, k odborné způsobilosti insolvenčního správce, jeho dosavadní činnosti a k jeho zatížení;
- je-li to vhodné s ohledem k dosavadnímu stavu insolvenčního řízení, k osobě dlužníka, jeho majetkovým poměrům, k odborné způsobilosti osoby insolvenčního správce, který je hostujícím insolvenčním správcem, a to v souladu se zásadou dočasnosti nebo příležitosti.

Myslím si, že počet provozoven vykazovaných na jednoho insolvenčního správce, patřilo mezi velmi diskutovaná témata. Po nabytí účinnosti nové právní úpravy došlo k výraznému růstu počtu provozoven zapsaných v seznamu insolvenčních správců. Zároveň uvedená skutečnost vedla k překvapivému rozhodnutí Krajského soudu Ostravě, kdy insolvenční soud rozhodl o zproštění z funkce insolvenčního správce z následujícího důvodu: *„zřízením více než 4 provozoven porušil insolvenční správce povinnost vykonávat svou činnost*

---

³¹ ŠNOBLOVÁ, Z., Vítězslav N. *INSOLVENČNÍ SPRÁVCE*. Praha: Wolters Kluwer, 2014. s. 164

³² Srov. ŠNOBLOVÁ, Z., Vítězslav N. *INSOLVENČNÍ SPRÁVCE*. Praha: Wolters Kluwer, 2014. s. 167-168

*v sídle i provozovnách skutečně, nepočínal si svědomitě a s odbornou péčí a upřednostnil vlastní zájem na maximalizaci odměn za výkon funkce správce před společným zájmem věřitelů na řádném a osobním výkonu funkce správce.*³³

Insolvenční správce se odvolal a odvolací soud mu dal za pravdu, kdy dospěl k závěru, „že na základě prvního stupně uvedených důvodů nebylo možné být jen uvažovat o zproštění insolvenčního správce funkce podle §33 InsZ ... soudy mohou toliko interpretovat obsah zákona, nikoli vytvářet právní normy a pravidla.“³⁴ Odvolací soud se taktéž ztotožnil s argumentací odvolatele, že zákon nepožaduje, aby insolvenční správce vykonával všechny činnosti osobně.

Dle mého názoru výše uvedený případ přispěl ke změně týkající se určování insolvenčních správců. Mezi pozitivní novinku řadím přidělování případů insolvenčním správcům dle zápisu sídla, nikoliv provozovny v daném okrese. Doposud byly případy přidělovány dle pořadí zapsaného k určitému dni vedených u jednotlivých okresních soudů. Nově budou jednotlivé kauzy přidělovány dle seznamu insolvenčních správců vedených u krajských soudů, aby došlo k eliminaci nespravedlivého přidělování těchto případů. Nyní už nebude hrát žádnou roli, kolik provozoven bude mít insolvenční správce v daném kraji, jelikož se do uvedeného seznamu správců bude zapisovat jen sídlo insolvenčního správce.

Myslím si, že od postupu určení insolvenčního správce mimo stanovené pořadí podle volby předsedy insolvenčního soudu bude upuštěno. V předchozí úpravě existovaly výjimky, kdy nešlo ustanovit insolvenčního správce podle pořadí. Jednalo se například o situaci, kdy v daném okrese neměl žádný insolvenční správce sídlo, ani provozovnu, či určený insolvenční správce byl dlouhodobě nemocný. V takových případech se určoval nový insolvenční správce. Jelikož se nynější úprava bude řídit seznamem insolvenčních správců vedených u krajských soudů, lze si těžce představit, že by se v daném kraji nenacházel žádný insolvenční správce.

---

³³ ŠNOBLOVÁ, Z., Vítězslav N. *INSOLVENČNÍ SPRÁVCE*. Praha: Wolters Kluwer, 2014. s. 163

³⁴ ŠNOBLOVÁ, Z., Vítězslav N. *INSOLVENČNÍ SPRÁVCE*. Praha: Wolters Kluwer, 2014. s. 163

3.5 Pravomoci a povinnosti insolvenčního správce v jednotlivých způsobech řešení úpadku

„Pokud bychom úlohu insolvenčního správce v insolvenčním řízení chápali jako soubor jeho práv a povinností mohli bychom obecně konstatovat, že úloha insolvenčního správce tj. výkon jeho práv a povinností v insolvenčním řízení závisí zejména na:

- části insolvenčního řízení. Jinou úlohu insolvenční správce bude mít v době po ustanovení do funkce insolvenčním soudem před prvním přezkumným jednáním a jinou po tomto přezkumném jednání;*
- způsobu řešení úpadku nebo hrozícího úpadku dlužníka. Opět jinou úlohu jako soubor práv a povinností bude mít insolvenční správce při řešení úpadku např. konkurzem nebo oddlužením.“³⁵*

Úloha insolvenčního správce, tj. soubor práv a povinností, je vymezen insolvenčním zákonem a pokyny insolvenčního soudu, které jsou uvedené v jeho rozhodnutích a můžeme je charakterizovat jako soubor práv a povinností zjišťovací, administrativní, přezkumné a poradní povahy.

Insolvenční soud před rozhodnutím o způsobu řešení úpadku vyžaduje po insolvenčním správci splnění těchto povinností:

- zhotovit seznam přihlášených pohledávek a zajistit jejich přezkoumání;
- vypracovat zprávu o hospodářské situaci dlužníka;
- zjistit a spravovat majetek;
- vyjádřit se k vhodnosti navrženého způsobu řešení úpadku.

„Aby mohl insolvenční správce řádně a v celém rozsahu provést zjištění majetkové podstaty dlužníka, musí mu dlužník umožnit přístup na všechna místa, kde má umístěn majetek náležející do majetkové podstaty. K provedení této prohlídky je insolvenční správce oprávněn pouze na základě písemného

---

³⁵ JIŘIČKA, P. Úloha správce v insolvenčním řízení. Fakulta sociálně ekonomická. Univerzita J.E.Purkyně v Ústí nad Labem, Česká republika.

*vyhotovení usnesení insolvenčního soudu. Pokud by správce provedl tento úkon bez písemného vyhotovení usnesení, jednalo by se jednání protiprávní.*³⁶ Toto usnesení soudu nemusí obsahovat odůvodnění z důvodu rychlého vyhotovení rozhodnutí.

Novým institutem zahrnutým do insolvenčního zákona je úvěrové financování. Smlouvy o úvěrovém financování může uzavřít insolvenční správce, dlužník s dispozičním oprávněním i dlužník po dobu trvání moratoria. Tyto smlouvy jsou uzavírány pro udržení provozu podniku, který je součástí majetkové podstaty. Tyto smlouvy mohou být uzavřeny jen se souhlasem věřitelského výboru nebo případně zástupci věřitelů. V případě řešení úpadku konkurzem má věřitel, který poskytne úvěrové financování, přednostní právo na uspokojení svých pohledávek. Tyto pohledávky budou vypořádány následně po vyplacené odměně a hotových výdajů náležející insolvenčnímu správci, a pohledávek vzniklých za trvání moratoria (na dodávky surovin, zboží, energií a služeb).

3.5.1 Přezkum a popírání přihlášených pohledávek

Přezkumná fáze je zcela klíčová, protože výhradně insolvenční správce má oprávnění podané přihlášky přezkoumat. Tyto přihlášky jsou podávány věřiteli a doručovány insolvenčnímu soudu, který je následně předá insolvenčnímu správci. Přihláška musí být podepsána na předepsaném formuláři. Po uplynutí lhůty pro přihlašování pohledávek vyhotoví insolvenční správce seznam z doručených přihlášek, kde jsou zajištění věřitelé uvedeni zvlášť. Taktéž insolvenční správce uvede pohledávky, které jsou vyloučeny z uspokojení, dále pohledávky, ke kterým se nepřihlíží a pohledávky, které stanoví zákon se do seznamu nezapisují.

Insolvenční správce nejdříve posoudí úplnost a bezvadnost přihlášené pohledávky. Dále je insolvenční správce povinen u každého věřitele uvést jeho identifikační údaje, výši, pořadí pohledávky a údaje pro posouzení vzniku. Každá přihlášená pohledávka je přezkoumána zvlášť a to na základě účetnictví dlužníka, popř. jiných údajů, a pokud některá z pohledávek je popírána, je nutné to v seznamu výslovně uvést. Zároveň insolvenční správce vyzve dlužníka, aby

---

³⁶ HÁSOVÁ, J. *Insolvenční zákon: Komentář*. 2. vydání. Praha: C.H.Beck, 2014. s. 713 - 714

se k přihlášeným pohledávkám vyjádřil. Insolvenční správce se taktéž při přezkoumání může spolehnout na součinnost všech orgánů, které jsou povinny mu v tomto přezkumu vyhovět. V případě, že pohledávku nelze přezkoumat, vyzve insolvenční správce věřitele, aby byla opravena, či doplněna ve lhůtě 15 dní. Zároveň věřitelé musí být poučeni o tom, jak má být oprava či doplnění provedeno, včetně uvedení případných následků v případě nesplnění výzvy. Pokud není přihláška pohledávky opravena nebo doplněna, insolvenční správce ji předloží soudu, který následně může rozhodnout o tom, že se k dané přihlášce nebude přihlížet.

Přezkoumání přihlášených pohledávek se děje na přezkumném jednání, které je nařízeno insolvenčním soudem, včetně určení místa a termínu. Termín se obvykle stanoví do 2 měsíců po uplynutí lhůty pro přihlášení pohledávek. Avšak lhůtu lze prodloužit v případě, že se jedná o velké množství přihlášených pohledávek (v řádech tisíců), které by nemohly být v původní lhůtě řádně přezkoumány správcem.

Přihlášky pohledávek jsou přezkoumávány dle jejich pořadí v seznamu. Osobou oprávněnou popřít pohledávky má nejen insolvenční správce, ale taktéž dlužník či přihlášený věřitel.

Insolvenční správce může popřít pravost dané pohledávky. Důvodem může být opodstatněné tvrzení, že pohledávka nevznikla, zanikla nebo je zcela promlčena. V takovém případě může být věřiteli, popř. osobě, která přihlášku za věřitele podepsala, uložena povinnost uhradit až celou výši přihlášené částky. Dále je taktéž možnost popřít výši pohledávky, jestliže dlužníkův závazek je nižší než přihlášená částka. Povinností insolvenčního správce je současně s popřením uvést skutečnou výši pohledávky. Pokud by bylo po přezkoumání zjištěno, že skutečná výše přihlášené pohledávky by byla méně než polovina přihlášené částky, tak se k přihlášené pohledávce nepřihlíží ani v rozsahu, ve kterém byla zjištěna. Současně může být insolvenčním soudem stanovena povinnost uhradit částku až do výše, o kterou přihlášená pohledávka převýšila rozsah zjištěné pohledávky. Posledním způsobem popření pohledávky je dle jejího pořadí. O tento případ by se jednalo tehdy, pokud by pohledávka měla méně výhodné pořadí, než jaké bylo uvedeno v přihlášce. Popírající musí uvést, v jakém pořadí má být pohledávka uspokojena. O popírání pořadí se bude

nejčastěji jednat v případech zajištěných pohledávek, u kterých je pro jejich uspokojení rozhodující doba vzniku zajištění.

Výše zmíněné způsoby popření jsou na sobě vzájemně nezávislé a incidenční spory jsou vedeny pouze pro konkrétní způsob. Popírání přihlášek je evidováno při přezkumném jednání do seznamu, který se stane přílohou protokolu o přezkumném jednání.

3.5.2 Postavení insolvenčního správce v incidenčních sporech

Incidenční spory lze definovat jako soudní spory, které jsou vedeny v rámci insolvenčního řízení. K projednávání incidenčních sporů je věcně i místně příslušný soud, u něhož probíhá insolvenční řízení. Mezi účastníky většinou řadíme účastníka insolvenčního řízení a insolvenčního správce.

§ 159 InsZ nám uvádí výčet incidenčních sporů, kam řadíme:

- *„spory o pravost, výši nebo pořadí přihlášených pohledávek;*
- *spory o vyloučení věci, práva, pohledávky nebo jiné majetkové hodnoty z majetkové podstaty nebo o vydání výtěžku zpeněžení podle § 225 odst. 5 InsZ,*
- *spory o vypořádání společného jmění dlužníka a jeho manžela;*
- *spory na základě odpůrčí žaloby;*
- *spory o náhradu škody na majetkové podstatě vzniklé porušením povinností insolvenčním správcem;*
- *spory o platnost smluv, kterými došlo ke zpeněžení majetkové podstaty prodejem mimo dražbu;*
- *spory o určení, zda tu je či není právní vztah nebo právo týkající se majetku nebo závazků dlužníka, je-li na takovém určení naléhavý právní zájem;*
- *další spory, které zákon označí jako spory incidenční.“*

Toto ustanovení o incidenčních sporech nelze použít, pokud by se jednalo o jiné spory, které by probíhaly v době insolvenčního řízení účastníkem by byl insolvenční správce.

Rozhodnutí, která vzejdou z incidenčních sporů, jsou platná pouze pro dané insolvenční řízení, nikoliv mimo něj.

Insolvenční správce v incidenčních sporech jedná vlastním jménem a na účet dlužníka. Činnost insolvenčního správce může taktéž skončit smírem s protistranou. Smír, který by byl uzavřený v incidenčním sporu insolvenčním správcem, může být schválen insolvenčním soudem, jen tehdy souhlasí-li s ním věřitelský výbor.

Úloha insolvenčního správce záleží na uvedeném typu incidenčních sporů. Jedná se například o situaci, kdy insolvenční správce podává žalobu proti věřiteli, který neúspěšně přihlásil nadhodnocenou pohledávku. V žalobě musí insolvenční správce uvést veškeré údaje, aby soud mohl správně vyhodnotit, z jakého důvodu byla přihláška nadhodnocena a zda věřitel jednal, či nejednal v dobré víře. Dalším typem incidenčního sporu je situace, kdy zanikla pohledávka věřitele, ale ten ji nevzal zpět. Tato pohledávka je následně zrušena insolvenčním soudem, a to na základě podnětu insolvenčního správce.

§ 231 a 232 InsZ nám říká, že pokud byla dle pravomocného rozhodnutí zjištěna neplatnost právního úkonu týkajícího se majetku či závazků, resp. dluhů dlužníka, má být vydán majetkový prospěch, který byl získaný plněním z tohoto neplatného právního úkonu. V případě, že by prospěch z tohoto úkonu měl vydávat sám insolvenční správce, mohou vzniknout dvě situace:

- insolvenční správce vyhoví žádosti o vydání z majetkové podstaty a majetkový prospěch vydá;
- insolvenční správce nevyhoví žádosti o vydání z majetkové podstaty a majetkový prospěch nevydává (existuje možnost vydat odmítnutí s odůvodněním, že nedošlo k obohacení majetkové podstaty, či je požadováno více, než činí obohacení).

Oprávněná osoba má možnost proti rozhodnutí insolvenčního správce o nevydání majetkového prospěchu, či proti jeho nečinnosti:

- podat včasnou vylučovací žalobu (jedná se o incidenční spor označený v § 159 odstavce 1 písmeno b) InsZ);
- napadnout žalobou platnost smluv, kterými došlo ke zpeněžení plnění, jehož se neplatný právní úkon týká – tato žaloba může být podána až v samotném závěru insolvenčního řízení, přičemž zde vidím problém v oddálení konce insolvenčního řízení, kdy může být

poměrně zásadně ovlivněna výše výtěžku, která má být vydána věřitelům.

Dalším typem incidenčních sporů je v případě, že je majetková podstata zpeněžována prodejem mimo dražbu. Dle § 289 InsZ lze platnost smluv, kterými došlo ke zpeněžení majetku, napadnout.

O incidenční spor se taktéž jedná u úpadku některých finančních institucí (bank, spořitelních a úvěrních družstev či poboček zahraničních bank).

Věřitelé pohledávek, kteří jsou vedeni v účetnictví dlužníka, mají tu výhodu, protože se jejich pohledávka považuje za přihlášenou a tudíž věřitel nemusí podávat přihlášku pohledávky. V tomto případě insolvenční správce musí každému věřiteli sdělit, že jeho pohledávka se považuje za přihlášenou, a to nejpozději do 60 dnů od prohlášení konkursu. Insolvenční správce taktéž musí věřitele řádně poučit, jak mají postupovat v případě, že nesouhlasí s výší, popř. pořadím přihlášené pohledávky. Insolvenční zákon taktéž stanovuje lhůtu čtyř měsíců od prohlášení konkursu k podání námítky k přihlášené pohledávce. Tato námitka se podává u insolvenčního správce spolu s odůvodněním a případným doložením dokumentů. Zde se předpokládá, že dojde k jednání mezi věřitelem a insolvenčním správcem a celá záležitost se uzavře ve smíru bez zásahu insolvenčního soudu. Dle mého názoru zákon poskytuje dostatečně dlouhou lhůtu k jednání mezi věřitelem a insolvenčním správcem, která je stanovena ve výši dvou měsíců. Může ovšem nastat situace, kdy k dohodě nedorazí, a tehdy má věřitel možnost ve lhůtě tří měsíců po uplynutí lhůty k uzavření dohody, podat žalobu. Tuto žalobu řadíme mezi incidenční spory.

Mezi incidenční spory taktéž řadíme spory dle § 385 InsZ, Konstrukce zákona je shodná s uplatňováním námitek vůči přihlášené pohledávce sdělenou insolvenčním správcem jako v případě úpadku bank. Zákon taktéž zde předpokládá jednání věřitele s insolvenčním správcem (opět ve lhůtě dvou měsíců).

3.5.3 Zjišťování a soupis majetkové podstaty

Mezi základní povinnosti insolvenčního správce řadíme zjišťování a soupis majetkové podstaty. Insolvenční zákon vymezuje majetkovou podstatu jako majetek, který slouží k uspokojování dlužníkových věřitelů. § 206 InsZ dále

definuje obsah majetkové podstaty. Lze říci, že do majetkové podstaty může patřit vše, co není zákonem zakázáno. Patří sem například peněžní prostředky, věci movité, ale i nemovité, plat, dlužníková mzda, podnik, obchodní podíl, akcie, šeky, směnky, cenné papíry, dlužníkovy pohledávky, nemocenská, stipendia, dlužníkův plat, příslušenství, plody a užitky uvedeného majetku apod.

Insolvenční zákon taktéž vymezuje, co nelze zahrnout do majetkové podstaty. Jde zejména o majetek, který nelze postihnout výkonem rozhodnutí či exekucí. Do majetkové podstaty dále nepatří *„účelové dotace a návratné výpomoci ze státního rozpočtu, z Národního fondu, z rozpočtu územního samosprávního celku nebo státního fondu, finanční rezervy vytvářené podle zvláštních právních předpisů, majetek České národní banky, který byl na základě zvláštních dohod svěřen do správy jiné osobě, zboží propuštěné celním úřadem k dočasnému použití a majetek státu v rozsahu stanoveném zvláštním právním předpisem“³⁷.*

Insolvenční správce je povinen při zjišťování majetkové podstaty respektovat pokyny soudu. Prvotní informace o majetkové podstatě získává insolvenční správce od dlužníka, ale může požádat o součinnost orgánů státní správy. Ti jsou povinni se vyjádřit na žádost insolvenčního správce k požadované informaci. Dalším důležitým zdrojem jsou taktéž informace o majetkové podstatě získané od věřitelů dlužníka.

Při zjišťování a soupisu majetkové podstaty je důležité, zda insolvenční návrh byl podán samotným dlužníkem, či věřitelem. Pokud je insolvenční řízení zahájeno na návrh věřitele, soud vyzve dlužníka, aby předložil seznam jeho vedeného majetku. Součástí seznamu nemusí být jen majetek, ale i dlužníkovy pohledávky. Jelikož insolvenční správce musí ověřit pravdivost těchto informací, které jsou uvedeny v seznamu, má právo nahlídnout do všech prostorů a míst, kde je umístěn dlužníkův majetek a dlužník mu v tom nesmí bránit. Nastane-li situace, kdy dlužník neposkytne součinnost insolvenčnímu správci, insolvenční soud může vydat nařízení k prohlídce sídla, bytu, či jiných místností, kde se nachází majetek dlužníka. Insolvenční správce je povinen sepsat protokol o prohlídce, kde uvede přesnou specifikaci veškerého zjištěného majetku. Tento

---

³⁷ § 208 InsZ

protokol musí insolvenční správce odevzdat insolvenčnímu soudu. Následně je protokol přiložen ke spisu a opis je doručen dlužníkovi i věřitelskému orgánu.

Výsledkem zjištění majetku, který patří do majetkové podstaty, je jeho soupis. „*Soupis majetkové podstaty je listinou, do níž se zapisuje majetek náležející do majetkové podstaty.*“³⁸ Listina, která tvoří soupis majetkové podstaty, musí být náležitě označena, aby bylo zřejmé, že se jedná o soupis majetkové podstaty a aby s majetkem nakládala pouze osoba s dispozičním oprávněním.

Soupis majetkové podstaty provádí výhradně insolvenční správce, který v průběhu insolvenčního řízení listinu soustavně doplňuje, a to zejména dle pokynů insolvenčního soudu. Zároveň je insolvenční správce povinen průběžně informovat věřitelský výbor o soupisu majetkové podstaty.

Insolvenční správce zapisuje majetek náležející do majetkové podstaty pod samostatnými položkami a musí být zřejmé, co všechno do podniku náleží v den zápisu do soupisu majetkové podstaty. Insolvenční správce musí taktéž uvést údaje o ocenění sepisovaného majetku, popř. upuštění od ocenění, údaje o osobě, které majetek náleží, údaje o osobě, která provedla ocenění či údaje o osobě, která tvrdí, že je tu důvod, pro který by majetek neměl být zahrnut do majetkové podstaty a den zápisu položky. Do soupisu se taktéž zapisují věci, pohledávky, práva ale i jiné majetkové hodnoty, kde třetí osoby uplatňují práva, která to ale vylučují. Jedná se například o majetek, který byl získán těmito subjekty na základě neplatných, či neúčinných právních úkonů, nebo o majetek, který slouží k zajištění pohledávek vůči dlužníkovi.

Insolvenční správce je taktéž povinen ocenit majetkovou podstatu, přičemž vychází z údajů vedených v účetnictví dlužníka. Insolvenční soud taktéž může ustanovit znalce pro ocenění majetkové podstaty, pokud je to požadováno věřitelským výborem, který je ochoten znalce finančně odměnit. Insolvenční správce taktéž může toto ocenění zadat znalci, pokud se jedná o ocenění obtížně ocenitelného majetku. Avšak toto nelze uplatnit, v případě, že by náklady na ocenění majetku byli vyšší než přínos pro majetkovou podstatu.

---

³⁸ HÁSOVÁ, J. a Moravec T. *Insolvenční řízení*. 1. Vydání. Praha: C.H.Beck, 2013. s. 148

V soupisu majetkové podstaty musí insolvenční správce též uvést důvod soupisu, popř. důvod a den vyloučení sepsaného majetku ze soupisu. „V pochybnostech platí právní domněnka, že insolvenční správce příslušnou položku sepsal nebo ji ze soupisu vyloučil v den, kdy tuto skutečnost oznámil insolvenčnímu soudu.“³⁹

Další povinností insolvenčního správce je vyrozumět třetí osobu, které sepisovaný majetek náleží, o soupisu majetkové podstaty. Toto vyrozumění musí být v písemné formě a musí být zasláno do vlastních rukou. Tímto postupem se zamezí pochybnostem o datu doručení a běhu lhůty k podání vylučovací žaloby.

Insolvenční zákon taktéž umožňuje podat excindační žalobu vůči insolvenčnímu správci a to do 30 dnů, kdy bylo dané osobě doručeno vyrozumění o soupisu majetku, k němuž je uplatňováno právo. Excindační žaloba, je taková žaloba, kde se požaduje vyloučení majetku z majetkové podstaty. Tuto žalobu může podat výhradně osoba, jež tvrdí, že majetek neměl být zahrnut do soupisu majetkové podstaty, jelikož to vylučuje právo k majetku, či je zde jiný důvod. Excindační žalobu řadíme mezi incidenční spory.

Kromě excindační žaloby insolvenční zákon umožňuje dlužníkovi podat návrh na vynětí majetku z majetkové podstaty. Avšak se musí jednat o majetek, vymezený v § 207 a § 208 InsZ, který nepatří do majetkové podstaty.

Soupis majetkové podstaty se nachází v insolvenčním rejstříku, který je veřejně přístupný. Soupis majetkové podstaty je zveřejňován bezprostředně poté, co je sestaven či doplněn a doručen insolvenčnímu soudu.

Insolvenční správce je taktéž povinen spravovat majetkovou podstatu. „Správou majetkové podstaty se rozumí činnost, jakož i právní úkony a opatření z ní vyplývající, pokud směřuje k tomu, aby nedocházelo ke znehodnocení majetkové podstaty, zejména aby nedošlo k odstranění, zničení, poškození, nebo odcizení majetku, který do ní náleží.“⁴⁰ Správa majetkové podstaty má taktéž směřovat k jejímu rozmnožení, pokud lze takovou činnost očekávat s ohledem na stav majetkové podstaty a obvyklých obchodních příležitostí.

---

³⁹ HÁSOVÁ, J. a Moravec T. *Insolvenční řízení*. 1. Vydání. Praha: C.H.Beck, 2013. s. 151

⁴⁰ HÁSOVÁ, J. a Moravec T. *Insolvenční řízení*. 1. Vydání. Praha: C.H.Beck, 2013. s. 155

3.5.4 Postavení insolvenčního správce v konkurzu

*„Prohlášením konkurzu přechází na insolvenčního správce oprávnění nakládat s majetkovou podstatou, jakož i výkon práv a plnění povinností, které přísluší dlužníku, pokud souvisí s majetkovou podstatou.“*⁴¹ Insolvenční správce taktéž vykonává akcionářská práva spojená s akciemi, které jsou zahrnuté do majetkové podstaty. Taktéž rozhoduje o obchodním tajemství, mlčenlivosti, vystupuje vůči dlužníkovým zaměstnancům jako zaměstnavatel a zajišťuje provoz dlužníkovy podniku včetně vedení účetnictví a plnění daňových povinností. Insolvenční správce musí dát taktéž souhlas s některými právními úkony dlužníka, neboť bez tohoto souhlasu insolvenčního správce jsou takové úkony neplatné. Toto ustanovení se týká odmítnutí daru nebo dědictví, či uzavření dohody o vypořádání dědictví, kde by dlužník měl z dědictví obdržet méně, než je jeho dědický podíl.

Dále insolvenční správce musí vypracovat a předložit insolvenčnímu soudu zprávu o hospodářské situaci dlužníka ke dni prohlášení konkurzu, kde je odpovědný za porovnání majetkové podstaty se závazky dlužníka a zhodnocení možnosti dalšího využití dlužníkovy podniku. Insolvenční správce musí v této zprávě vycházet ze seznamu přihlášených pohledávek a soupisu majetkové podstaty, které v průběhu své činnosti obdržel. Zpráva je insolvenčním správcem předložena insolvenčnímu soudu a taktéž slouží jako podklad pro diskuzi na první věřitelské schůzi.

Nejdůležitější pravomocí insolvenčního správce je zpeněžení majetkové podstaty dlužníka, tedy převedení veškerého majetku na peníze, jelikož pohledávky věřitelů jsou uspokojovány peněžitým plněním. Věřitelé jsou uspokojováni na základě velikosti jejich přihlášených pohledávek. Ke zpeněžení majetkové podstaty dochází až v okamžiku zapsání soupisu majetkové podstaty a jeho uveřejnění v insolvenčním rejstříku a dále nabytí právní moci rozhodnutí o prohlášení konkurzu a po uskutečnění první schůze věřitelů.

Zpeněžení majetkové podstaty se může uskutečnit veřejnou dražbou, prodejem mimo dražbu a prodejem movitých věcí a nemovitostí řízené dle občanského soudního řádu o výkonu rozhodnutí. O konkrétním způsobu

---

⁴¹ § 246, odst. 1 zákona č. 312/2006 Sb., o insolvenčních správcích

zpeněžení majetkové podstaty rozhoduje insolvenční správce spolu se souhlasem věřitelského výboru. Provádí-li se zpeněžování majetkové podstaty dražbou anebo prodejem movitých věcí a nemovitostí, insolvenční správce podává návrh na provedení dražby anebo návrh na prodej movitých věcí, či nemovitostí. V obou případech je insolvenční správce jediným účastníkem řízení. Pokud je majetková podstata zpeněžována mimo dražbu insolvenční správce může stanovit podmínky prodeje a kupní cenu, která může být nižší než odhadní cena. Taktéž je insolvenční správce oprávněn zpeněžit celý podnik jedinou smlouvou a to se souhlasem insolvenčního soudu a věřitelského výboru. Během celého procesu zpeněžování majetkové podstaty a nakládání s finančními prostředky, které byly získány, je insolvenční správce povinen podávat průběžné zprávy insolvenčnímu soudu a věřitelskému výboru.

Jednou z poslední činností insolvenčního správce v konkurzním řízení je vypracování a odevzdání konečné zprávy. Je to velmi důležitý dokument, ve kterém insolvenční správce shrne svoji činnost a vyčíslí její finanční výsledky. Tato zpráva může být předložena insolvenčnímu soudu i v případě, že není ještě zpeněžený veškerý majetek, který patří do majetkové podstaty, avšak pokud se jedná o relativně malý podíl na zpeněžovaném majetku. Taktéž nemusí být vyřešeny všechny incidenční spory, v případě, že se opět jedná o výsledek, který nemůže ovlivnit konečnou zprávu.⁴²

Konečná zpráva musí obsahovat:

- *„přehled pohledávek za majetkovou podstatou a pohledávek jim na roveň postavených, které insolvenční správce již uspokojil a které ještě uspokojit zbývá;*
- *přehled výdajů vynaložených v souvislosti se správou majetkové podstaty se zdůvodněním výdajů, které nejsou obvyklé;*
- *přehled zpeněžení majetkové podstaty s výsledkem, jehož bylo dosaženo;*
- *uvedení majetku, který nebyl zpeněžen, s odůvodněním, proč k tomu došlo;*
- *výsledky částečného rozvrhu, pokud k němu došlo;*

---

⁴² Srov. KOZÁK J., BUDÍN P., DADAM A., PACHL L. *Insolvenční zákon a předpisy související. Nařízení Rady (ES) o úpadkovém řízení. Komentář.* Praha: ASPI, a.s., 2008. s. 390

- *přehled plnění zajištěným věřitelům s promítnutím do rozvrhu;*
- *přehled jednání a právních úkonů, významných pro průběh insolvenčního řízení“⁴³.*

Společně s konečnou zprávou je insolvenční správce povinen zhotovit vyúčtování své odměny a svých nákladů spojené s řízením a tyto údaje předložit insolvenčnímu soudu.

Konečná zpráva je celkovou vizitkou činnosti insolvenčního správce, přičemž věřitelé mohou podávat vůči ní námitky. Tyto námitky jsou doručovány taktéž insolvenčnímu správci, který má možnost se k nim vyjádřit. Poté je konečná zpráva projednána před insolvenčním soudem a výsledkem jednání by mělo být vydání rozhodnutí o schválení konečné zprávy, přičemž insolvenční soud může v případě nedostatků nařídit doplnění či změnu konečné zprávy, případně odmítnutí s uložením povinnosti vypracovat ve stanovené lhůtě novou zprávu.

Dalším důležitým dokumentem, který musí insolvenční správce zpracovat, je návrh rozvrhového usnesení, ve kterém musí rozdělit částku získanou ze zpeněžení majetkové podstaty dlužníka mezi věřitele. Návrh se předkládá insolvenčnímu soudu po právní moci rozhodnutí o schválení konečné zprávy. Insolvenční soud je povinen přezkoumat věcnou správnost návrhu a na jeho základě pak vydat rozvrhové usnesení, v němž určí jednotlivé sumy, které budou vyplaceny konkrétním věřitelům a určí insolvenčnímu správci lhůtu k jeho splnění. Tato lhůta nesmí být delší než dva měsíce od nabytí právní moci tohoto usnesení.

Jakmile insolvenční správce splní svoji povinnost týkající se vyplacení konkrétních částek získaných zpeněžením majetkové podstaty dlužníka mezi věřitele, podá o tomto splnění zprávu insolvenčnímu soudu, který následně zruší konkurz. Ovšem činnost insolvenčního správce v tomto okamžiku ještě nekončí. Musí splnit povinnosti související s účetnictvím, tj. uzavřít účetní knihy, sestavit účetní závěrku, splnit povinnosti stanovené daňovými předpisy a předat zbývajcí majetek dlužníkovi. Po provedení uvedených povinností, insolvenční

---

⁴³ § 302, odst. 2 zákona č. 312/2006 Sb., o insolvenčních správcích

soud zproští insolvenčního správce z jeho funkce a tímto okamžikem končí jeho činnost.

3.5.5 Postavení insolvenčního správce v reorganizaci

Při reorganizaci je role insolvenčního správce zcela odlišná od jeho postavení při konkurzu, jelikož nedochází k přechodu dispozičních práv na insolvenčního správce, ale tyto práva zůstávají dlužníkovi a správce je pověřen zejména dohledem nad hospodařením dlužníka. Dle insolvenčního zákona *„insolvenční správce vykonává dohled nad činností dlužníka dispozičními oprávněními, zajišťuje dohled nad zjišťováním a soupisem majetkové podstaty, sestavuje a doplňuje seznam věřitelů a podává zprávy věřitelskému výboru. Kromě toho plní i další úkoly a provádí další činnosti, které mu uložil insolvenční soud.“*⁴⁴ Insolvenční správce je taktéž vázán pravidelně informovat insolvenční soud a věřitelský výbor o výsledcích své činnosti, a to nejméně jednou za 3 měsíce. Informační povinnost nemá jen insolvenční správce, ale taktéž dlužník s dispozičními oprávněními, který musí informovat insolvenčního správce o jeho právních úkonech, o plnění reorganizačního plánu a o jeho činnosti uskutečňované dle reorganizačního plánu.

Existují i výjimky, kdy při reorganizaci mohou přejít částečné, ale i úplné dispoziční oprávnění na insolvenčního správce. Tato situace nastane tehdy, pokud insolvenční soud na návrh insolvenčního správce nebo věřitelského výboru zakáže dlužníkovi nakládat s majetkovou podstatou a to v zájmu věřitelů, pokud vzniknou pochybnosti o poctivém jednání nebo odborné způsobilosti dlužníka, popřípadě osob jednajících jeho jménem.⁴⁵ Tento návrh na omezení dispozičních oprávnění dlužníka může taktéž podat sám insolvenční správce, v případě že by byl zájem věřitelů ohrožen. Jestliže jsou dispoziční oprávnění dlužníka omezena, vykonává je insolvenční správce. Pokud reorganizační plán stanovuje, že k některým úkonům je dlužník oprávněn výhradně se souhlasem insolvenčního správce, byly by tyto úkony neplatné, pokud by byly uskutečněny bez souhlasu insolvenčního správce.

---

⁴⁴ § 331 zákona č. 312/2006 Sb., o insolvenčních správcích

⁴⁵ Srov. § 332, odst. 1 zákona č. 312/2006 Sb., o insolvenčních správcích

Vydáním rozhodnutí o povolení reorganizace je automaticky pozastaven výkon funkce nejvyšších orgánů společností a.s., s.r.o. a družstva, tj. valné hromady nebo členské schůze dlužníka a v jejich působnosti nadále rozhoduje insolvenční správce, jakožto zajištění dohledu nad činností dlužníka.

Jakmile dojde ke splnění reorganizačního plánu, insolvenční soud rozhodne o ukončení reorganizace. Insolvenční správce po skončení reorganizace má povinnost provést úkony, které vykonává po zrušení konkursu. Nakonec insolvenční soud rozhodne o výši odměny náležející insolvenčnímu správci a jeho nákladech a zproští jej z funkce.

3.5.6 Postavení insolvenčního správce v oddlužení

Proces oddlužení lze vykovat dvěma způsoby, a to buď zpeněžením majetkové podstaty, nebo plněním splátkového kalendáře. V případě oddlužení majetkové podstaty se postupuje obdobně jako u zpeněžení majetkové podstaty při konkurzu. Insolvenční soud ustanoví insolvenčního správce, který je zodpovědný za zpeněžení majetkové podstaty v daném řízení. Tímto rozhodnutím insolvenčního soudu přechází na správce dispoziční právo nakládat s majetkovou podstatou a je zodpovědný provést úkony, které povedou ke zpeněžení majetkové podstaty. Do majetkové podstaty ovšem nenáleží majetek, který byl nabyt po schválení oddlužení.

V případě oddlužení plněním splátkového kalendáře je insolvenční správce povinen rozdělit splátky, které jsou poskytovány dlužníkem, mezi dlužníkovy věřitele, a to vždy v poměru dle jejich výše pohledávek.

Výběr a ustanovení insolvenčního správce pro daný případ oddlužení je uvedeno v rozhodnutí o schválení oddlužení, který je vydán insolvenčním soudem neprodleně po skončení jednání nařízeného k projednání námitek věřitelů ohledně toho, zda neexistují skutečnosti, které by byly vedly k zamítnutí návrhu na povolení oddlužení nebo po uplynutí lhůty určené k jejich podání. V usnesení o schválení oddlužení jsou věřitelé vyzváni k podání svých přihlášek ve stanovené lhůtě, kterou určí soud. V tomto usnesení je taktéž vyzván insolvenční správce, aby neprodleně (obvykle ve lhůtě do 3 dnů), sdělil insolvenčnímu soudu, zda přijímá ustanovení do funkce insolvenčního správce. Taktéž insolvenční správce musí sdělit insolvenčnímu soudu adresu pro

doručování soudních písemností, jeho telefonní číslo sloužící pro komunikaci s insolvenčním soudem a číslo účtu, kam je možné poukázat zálohu na náklady související s insolvenčním řízením.

Nesplní-li insolvenční správce výše uvedené povinnosti, může ho insolvenční soud zprostit funkce insolvenčního správce a ustanovit nového insolvenčního správce. Jestliže insolvenční správce své ustanovení do funkce přijme, je jeho povinností předložit insolvenčnímu soudu zpracovaný seznam přihlášených pohledávek (do soudem stanovené lhůty).

Taktéž při tomto způsobu řešení úpadku má insolvenční správce kontrolní činnost, kde dohlíží na celý proces řízení a je povinen poskytovat informace jak insolvenčnímu soudu, tak věřitelskému výboru, a to nejméně jednou za 3 měsíce.

Pokud bylo oddlužení splněno dlužníkem, insolvenční soud rozhodne o jeho ukončení. Společně s tím taktéž insolvenční soud rozhodně o výši odměny a nákladech insolvenčního správce. V této fázi je insolvenční správce zproštěn z jeho funkce.

Závěrem z výše uvedeného je zřejmé, že role insolvenčního správce má menší pole působnosti, než je tomu u konkurzu. v této formě řešení úpadku má správce zejména dohledovou činnost nad celým řízením, popřípadě poskytuje informace insolvenčnímu soudu, či věřitelskému výboru, na rozdíl od konkurzního řízení, kde jsou na něj kladeny daleko větší nároky, např. prokázání dokonalé orientace v právním odvětví, jakožto ekonomické vzdělání, které musí uplatnit při vypracování konečné zprávy.

3.5.7 Postavení insolvenčního správce při úpadku finančních institucí

Cílem této kapitoly není charakteristika úpadku finančních institucí, ale postavení insolvenčního správce při řešení úpadku finančních institucí.

Finanční institucí se rozumí banka, pojišťovna nebo zajišťovna, či spořitelní nebo úvěrní družstvo, nebo i další osoby dle stanovených podmínek insolvenčního zákona.

Insolvenčního správce při řešení úpadku finančních institucí má povinnost je bez zbytečného odkladu zajistit zveřejnění podstatných částí rozhodnutí o úpadku nebo o prohlášení konkurzu. Insolvenční zákon užívá pro toto zveřejnění

podstatných částí legislativní zkratku „výťah“. Insolvenční správce je povinen tento „výťah“ zveřejnit v Úředním věstníku Evropské unie i ve dvou celostátních denících v každém státě, kde dlužník podnikal, nebo vykonával jeho činnost prostřednictvím pobočky nebo na základě licence.

Insolvenční správce je taktéž povinen pravidelně, nejméně jednou ročně, uveřejňovat zprávu pro věřitele. Tato zpráva však musí být odsouhlasena věřitelským výborem.

Insolvenční správce může určit osobu, která jej bude zastupovat při výkonu pravomocí na území jiného členského státu Evropské unie nebo Evropského hospodářského prostoru. Insolvenční správce není rovněž oprávněn závazně rozhodovat spory či jiné řízení, ke kterým jsou příslušné soudy, správní orgány či jiné orgány daného státu.

3.6 Odpovědnost insolvenčního správce

„Insolvenční správce odpovídá za škodu nebo jinou újmu, kterou dlužníku, věřitelům nebo třetím osobám způsobil tím, že při výkonu své funkce porušil povinnosti, které jsou mu uloženy zákonem nebo rozhodnutím soudu, jakož i tím, že při jejím výkonu nepostupoval s odbornou péčí. Této odpovědnosti se insolvenční správce zproští, jen když prokáže, že škodě nebo jiné újmě nemohl zabránit ani při vynaložení veškerého úsilí, které po něm bylo možné spravedlivě požadovat se zřetelem k průběhu insolvenčního řízení.“⁴⁶

Jak z výše uvedeného vyplývá, insolvenční správce je odpovědný za veškerou škodu, která vznikla neodborným postupem, porušením zákona anebo rozhodnutí soudu. V této souvislosti není podstatné, zda porušení povinnosti zavinil, ale je na jeho prokázání, že vzniku škody anebo újmy nemohl zabránit ani při vynaložení veškerého úsilí, které by mohlo být po něm požadováno se zřetelem k průběhu insolvenčního řízení. Insolvenční správce musí kdykoliv během insolvenčního řízení prokázat své nakládání s majetkovou podstatou dlužníka, prokázat vynaložení veškerého úsilí k zabránění vzniku škody a taktéž zdůvodnit, proč vzniku škody nezabránil nebo nemohl zabránit.

Insolvenční správce taktéž odpovídá za škodu, která byla způsobena třetími osobami, které insolvenční správce použil pro plnění svých úkolů.

---

⁴⁶ § 37, odst. 1 InsZ

Spory o náhradu škody na majetkové podstatě, které vznikly porušením povinností insolvenčního správce, se zahrnují mezi incidenční spory, které jsou projednávány v rámci insolvenčního řízení a následně o nich rozhoduje insolvenční soud.

Insolvenční správce má nejen obecnou odpovědnost, ale taktéž zvláštní, která se týká škody způsobené věřiteli s pohledávkou za majetkovou podstatou, která vznikla na základě právního úkonu insolvenčního správce tím, že nebyla uspokojena jeho pohledávka. I v tomto případě zákon umožňuje zproštění insolvenčního správce odpovědnosti za škodu a to v případě, že prokáže, že v době, kdy byl právní úkon činěn, nemohl vědět, že majetková podstata nebude v dostatečně velké výši, aby mohly být uhrazeny jím vzniklé pohledávky za majetkovou podstatou. V praxi to znamená, že insolvenční správce se musí v průběhu insolvenčního řízení starat, aby byla zajištěna úhrada pohledávek za majetkovou podstatou, které vznikla na základě jeho právních úkonů.

Právo na náhradu škody se promlčuje do dvou let od okamžiku, kdy se poškozený dozvěděl o výši škody. Nejpozději však toto právo musí být uplatněno do tří let od okamžiku, kdy bylo ukončeno jednání insolvenčního správce, kterým byla způsobena škoda.

Insolvenční správce může být taktéž trestněprávně stíhán, a to v případě, tzv. pasivního uplácení, které by mohlo vést k majetkovému, či jinému prospěchu na úkor věřitelů. Za zmíněné jednání hrozí insolvenčnímu správci trest odnětí svobody až ve výši dvou let. Tento trestný čin je označován jako pletichy v insolvenčním řízení a po subjektivní stránce je úmyslný a je označován jako pasivní úplatkářství ke škodě věřitelů. V případě, že by bylo zahájeno trestní řízení, může být insolvenčnímu správci pozastaveno oprávnění k výkonu funkce insolvenčního správce a po nabytí pravomocného rozhodnutí, kdy je insolvenční správce shledán vinným, je jeho oprávnění k výkonu funkce insolvenčního správce zrušeno.

Insolvenční zákon taktéž ukládá povinnost každému insolvenčnímu správci být pojištěn, a to v případě k náhradě škody, která by mohla vzniknout nejen výkonem funkce insolvenčního správce, ale taktéž s činností zaměstnanců insolvenčního správce. Ujednané pojištění musí být platné, a to po celou dobu trvání funkce insolvenčního správce.

Závěrem lze říci, že povinné pojištění má logický základ. Avšak dle mého názoru by se měla změnit výše minimálního pojistného. V současné době je minimální limit pojistného plnění ve výši 1 mil. Kč. Domnívám se, že tento limit je poměrně nízký vzhledem k objemům finančních prostředků, se kterými je v průběhu insolvenčních řízení nakládáno (především u konkurzů velkých společností), avšak předpokládám, že v takových případech se insolvenční správce připojistí a tím navýší své limity pojistného plnění.

3.7 Odměna insolvenčního správce

Za vykonanou práci během insolvenčního řízení má insolvenční správce nárok na odměnu a náhradu hotových výdajů. Insolvenční správce je odměňován v závislosti na zvoleném způsobu řešení úpadku.

Jak již bylo uvedeno výše, insolvenční správce si v konečné zprávě vyúčtuje odměnu a hotové výdaje.

Odměna insolvenčního správce je definována Vyhláškou č. 313/2007 Sb.⁴⁷, která nám stanovuje výši odměny při jednotlivých způsobech řešení úpadku. Jedná – li se o způsob řešení dlužníkovy úpadku konkurzem, přináleží odměna insolvenčnímu správci, a to z výtěžku zpeněžení majetkové podstaty. Do výpočtu se zahrnuje výtěžek zpeněžení, jeho pevná a procentní sazba odměny.

---

⁴⁷ Vyhláška č. 313/2007, o odměně insolvenčního správce, o náhradách jeho hotových výdajů, o odměně členů a náhradníků věřitelského výboru a o náhradách jejich nutných výdajů

Tabulka 1: Odměna insolvenčního správce určená z výtěžku zpeněžením jednotlivého předmětu při konkurzu

od 0 – 1 mil. Kč	9 %
od 1 mil. Kč do 10 mil. Kč	90 000 Kč + 4 % z částky přesahující 1 mil. Kč
od 10 mil. Kč do 50 mil. Kč	450 000 Kč + 3 % z částky přesahující 10 mil. Kč
od 50 mil. Kč do 500 mil. Kč	1 650 000 Kč + 2 % z částky přesahující 50 mil. Kč
od 500 mil. Kč	10 650 000 Kč + 1 % z částky přesahující 500 mil. Kč.

Zdroj: §1 odst. 2 vyhlášky č. 313/2007 Sb. o odměně insolvenčního správce, o náhradách jeho hotových výdajů, o odměně členů a náhradníků věřitelského výboru a o náhradách jejich nutných výdajů

Z výše uvedené tabulky je zřejmé, že výše odměny záleží na výši výtěžku, který byl získán zpeněžením majetkové podstaty, a z kterého se následně určuje tato odměna.

Existuje i minimální výše odměny, která přináleží insolvenčnímu správci při řešení dlužníkovu úpadku konkurzem. Tato odměna je nejméně 45 000 Kč. Dle mého názoru je velmi těžké určit přesnou minimální odměnu, jelikož námaha a vykonaná práce insolvenčního správce spojená s konkursem může být ve dvou různých případech diametrálně odlišná. V případě, že nebude ani v jednom případě náhrada vyšší, bude pravděpodobně oceněna stejně. Tato částka by měla odpovídat „průměrné námaze“ insolvenčního správce. Dle mého názoru tato ideální částka nebude zcela nikdy odpovídat „ideálnímu stavu“ vzhledem k neustále se měnícím podmínkám ekonomické situace. Avšak by bylo vhodné, aby minimální odměna náležející insolvenčnímu správci byla v daný moment co nejblíže aktuální hospodářské situaci.

Vzhledem ke skutečnosti, že nejčastějším typem oddlužení je konkurz, je správné, aby byla odměna insolvenčnímu správci vypočtena z částky, která je získána zpeněžením majetkové podstaty. Tímto se docílí snahy insolvenčního správce o co nejvyšší zpeněžení majetkové podstaty, protože míra snahy

insolvenčního správce je přímo úměrná jeho odměně. V tomto případě můžeme tedy hovořit o motivačním hodnocení.

Při reorganizaci náleží insolvenčnímu správci odměna ve výši dvacetinásobku průměrného měsíčního obratu za poslední účetní období předchozího roku před započítáním insolvenčního řízení. V následujících letech trvání reorganizace je výše odměny vypočítávána z obratu a to následovně – viz tabulka č. 2.

Tabulka 2: Odměna určená insolvenčnímu správci při reorganizaci v následujících letech

od 0 do 100 mil. Kč	33 000 Kč
od 100 mil. Kč do 250 mil. Kč	83 000 Kč
od 250 mil. Kč do 500 mil. Kč	166 000 Kč
od 500 mil. Kč do 750 mil. Kč	249 000 Kč
od 750 mil. Kč do 1 mld. Kč	332 000 Kč
nad 1 mld. Kč	415 000 Kč.

Zdroj: § 2 vyhlášky č. 313/2007 Sb. o odměně insolvenčního správce, o náhradách jeho hotových výdajů, o odměně členů a náhradníků věřitelského výboru a o náhradách jejich nutných výdajů

„Pokud je způsobem řešení dlužníkovu úpadku konkurz nebo reorganizace, náleží insolvenčnímu správci dále odměna z počtu přezkoumaných přihlášek pohledávek věřitelů, která činí za každou přezkoumanou přihlášku pohledávky věřitele částku 1000 Kč, nejvýše však 1 000 000 Kč celkem za přezkoumané přihlášky pohledávek. Za přezkoumanou přihlášku pohledávky věřitele se považuje taková přihláška pohledávky věřitele, kterou insolvenční správce zařadil do seznamu přihlášených pohledávek podle insolvenčního zákona.“⁴⁸

---

⁴⁸ § 2a vyhlášky č. 313/2007, o odměně insolvenčního správce, o náhradách jeho hotových výdajů, o odměně členů a náhradníků věřitelského výboru a o náhradách jejich nutných výdajů,

Náklady na insolvenčního správce v případě reorganizace jsou značné, protože mechanismus reorganizace je administrativně a formálně složitý. Na insolvenčního správce jsou kladeny vysoké nároky ať už splněním kvalifikačních požadavků, či zodpovědností zasahující do majetkové podstaty dlužníka. Pozitivně oceňuji, že zákonodárce navýšil odměňování správce za jeho odvedenou činnost.

Může taktéž nastat situace, kdy během reorganizace dojde k přeměně na konkurz. V takovém případě se použije pro výpočet odměn ustanovení pro konkurz.

Při oddlužení odměna insolvenčnímu správci záleží na tom, zda došlo ke zpeněžení majetkové podstaty, nebo zda se oddlužení splní pomocí splátkového kalendáře. Pokud se oddlužení splní pomocí zpeněžení majetkové podstaty, pak odměna insolvenčnímu správci je stejná jako u konkurzu, avšak nejméně ve výši 45 000 Kč. U oddlužení plněním pomocí splátkového kalendáře je odměna ve výši 750 Kč *„za každý započatý kalendářní měsíc od rozhodnutí o povolení oddlužení do skončení plnění splátkového kalendáře“*⁴⁹.

Pokud nelze výše odměny insolvenčnímu správci určit, rozhodne o odměně insolvenční soud, přičemž přihlíží k délce, náročnosti a rozsahu vykonávané činnosti a k jiným důležitým skutečnostem.

Insolvenční správce má taktéž nárok na náhradu hotových výdajů, do kterých řadíme:

- cestovní náklady;
- poštovné;
- náklady na opisy a fotokopie;
- telekomunikační poplatky;
- ostatní hotové výdaje spojené s insolvenčním řízením.

Insolvenční správce je povinen uvést veškeré své odměny (včetně hotových výdajů) v konečné zprávě, kterou předkládá insolvenčnímu soudu.

---

⁴⁹ § 3 vyhlášky č. 313/2007, o odměně insolvenčního správce, o náhradách jeho hotových výdajů, o odměně členů a náhradníků věřitelského výboru a o náhradách jejich nutných výdajů,

Soud disponuje moderačním právem, tzn., podle okolností případu může odměnu insolvenčnímu správci schválit, zvýšit, anebo snížit, pokud by se insolvenční správce dopustil porušení některých svých povinností. Tento případ musí být však projednán věřitelským výborem.

Odměny se hradí z majetkové podstaty nebo ze zálohy na náklady insolvenčního řízení. Pokud nelze odměnu uhradit jedním z uvedených příkladů, hradí ji stát, nejvýše však ve výši 50 000 Kč.

Dle mého názoru je celé odměňování insolvenčního správce nastaveno uspokojivě, speciálně u konkurzu, kde je patrná snaha insolvenčního správce motivovat při výkonu jeho funkce.

3.8 Pozastavení, zánik a zrušení povolení insolvenčního správce

Insolvenční správce může přijít o své oprávnění vykonávat svoji funkci:

- pozastavením práva;
- zánikem práva;
- zrušením povolení insolvenčního správce.

Právo vykonávat činnost insolvenčního správce se pozastaví buď přímo ze zákona, nebo na základě rozhodnutí Ministerstvo spravedlnosti.

K pozastavení práva vykonávat činnost insolvenčního správce ze zákona dochází v případech, kdy insolvenční správce není schopen po určitou dobu plnit řádně a včas jeho povinnosti, které vyplývají z jeho funkce, a to v důsledku:

- vzetí do vazby;
- nástupu výkonu trestu odnětí svobod, zabezpečovací detence, nebo ústavního ochranného léčení;
- udělení trestu zákazu činnosti insolvenčního správce;
- ohlášení insolvenčního správce, jakožto společníka v.o.s., které vzniklo právo vykonávat činnost insolvenčního správce;
- dne, ke kterému bylo pozastaveno právo vykonávat činnost insolvenčního správce ohlášenému společníku v.o.s.

Další skupinou důvodů vedoucích k pozastavení činnosti insolvenčního správce jsou důvody, které úzce souvisí se ztrátou důvěryhodnosti insolvenčního správce. Do této skupiny můžeme zařadit zahájené insolvenčního řízení, ve kterém se řeší úpadek, či hrozící úpadek insolvenčního správce, přičemž insolvenční správce právní mocí pozbývá předpoklad bezúhonnosti. V případě, že by bylo rozhodnuto o úpadku insolvenčního správce, pozastavení práva vykonávat činnost se zahajuje dnem nabytí právní moci rozhodnutí ministerstva spravedlnosti o zrušení povolení vykonávat činnost insolvenčního správce. Rozhodným dnem je den, kdy nabylo právní moci příslušné rozhodnutí o zákazu činnosti. Pozastavení činnosti insolvenčního správce zaniká dnem, kdy opomenula okolnost, která vedla k pozastavení této činnosti.

Druhým typem pozastavením práva k výkonu činnosti je pozastavení rozhodnutím Ministerstva spravedlnosti. V takovém případě musí Ministerstvo spravedlnosti nejdříve v rámci správního řízení posoudit, zda uvedené skutečnosti, které jsou vymezeny zákonem, nastaly a poté právo pozastavit. Rozdíl mezi prvním typem pozastavení a druhým typem je v tom, že účinky pozastavení nenastávají ve chvíli, kdy dojde k předpokládané skutečnosti, ale ve chvíli právní moci rozhodnutí Ministerstva spravedlnosti. Pozastavení práva k výkonu činnosti rozhodnutím Ministerstva spravedlnosti má pro insolvenčního správce efektivnější možnost obrany, jelikož se díky vedenému řízení může k celé věci vyjádřit.

Mezi konkrétní důvody Ministerstva spravedlnosti o pozastavení práva vykonávat činnost insolvenčního správce rozhodnutím řadíme:

- proti insolvenčnímu správci je vedeno trestní stíhání pro trestný čin spáchaný v souvislosti s výkonem činnosti insolvenčního správce nebo za jiný úmyslný čin, který ohrožuje důvěru v řádné vykonávání funkce insolvenčního správce;
- probíhající řízení, ve kterém se řeší úpadek nebo hrozící úpadek;
- bylo zahájeno řízení o omezené svéprávnosti.

Závěrem je důležité říci, že pokud dojde k pozastavení činnosti insolvenčního správce, insolvenční soudy by měly bezodkladně rozhodnout o odvolání insolvenčního správce z funkce v daném insolvenčním řízení, nebo o

ustanovení zástupce insolvenčního správce. Je-li to objektivně možné, hospodárné a účelné, může soud připustit, aby insolvenční správce pokračoval ve výkonu činnosti a insolvenční řízení dokončil. Dle mého názoru by výsledkem rozhodování insolvenčního soudu by mělo být vždy takové řešení, které je zákonné, ale taktéž hospodárné a účelné. Pouze takové rozhodnutí může být v souladu s nejlepšími zájmy věřitelů.

Taktéž Ministerstvo spravedlnosti má možnost zrušit povolení, popř. zvláštní povolení insolvenčnímu správci, který nesplňuje některou z uvedených podmínek uvedených v zákoně o insolvenčních správcích, ve znění pozdějších předpisů, nebo pokud byla insolvenčnímu správci opakovaně udělena sankce. Ministerstvo spravedlnosti bere v potaz povahu porušených povinností, počet a charakter udělených sankcí a dobu, která mezi jednotlivými porušeními uplynula.

Insolvenční správce má povinnost informovat Ministerstvo spravedlnosti o všech skutečnostech, které by mohly vést k pozastavení, zániku nebo zrušení oprávnění, a to nejpozději do 15 dnů ode dne, kdy nastala rozhodná skutečnost.

3.9 Dohled nad insolvenčním správcem

Nad insolvenčním správcem vykonává dohled Ministerstvo spravedlnosti, které:

- dohlíží, zda insolvenční správce splňuje veškeré podmínky pro výkon činnosti, a zda plní povinnosti stanovené zákonem;
- prověřuje okolnosti, které by mohly vést ke zrušení povolení, nebo k udělení sankce;
- zjišťuje, zda poskytnuté údaje insolvenčním správcem odpovídají skutečnosti.

„Dohled ministerstva nad insolvenčními správci slouží k tomu, aby mohlo být zjištěno případné porušení povinností podle zákona o insolvenčních správcích nebo zkontrolováno, zda insolvenční správci splňují podmínky pro výkon činnosti insolvenčního správce. Informace zjištěné v průběhu kontroly

mohou následně sloužit ministerstvu jako podklad pro zahájení právního řízení o správním deliktu insolvenčního správce nebo o zrušení povolení.⁵⁰

Ministerstvo je taktéž oprávněno nahlížet do soudních nebo jiných spisů, které by mohly mít vliv na posouzení práva pro vykonávání činností insolvenčního správce. Taktéž si Ministerstvo spravedlnosti může požádat o výpis z evidence Rejstříku trestů daného insolvenčního správce, v případě, že by existoval předpoklad vedoucí ke zrušení povolení insolvenčního správce.

Novinkou je „zajistit dodržování normativního regulatorního rámce požadavků kladených na insolvenční správce a vykonávat sankční pravomoc nad správními delikty. Příkladem je pravomoc Ministerstva zrušit akreditaci insolvenčnímu správci, poruší-li on závažným způsobem své povinnosti, jakož i tehdy, nespolupracuje-li při výkonu kontroly dohledového orgánu a znemožní tím tedy odhalení svého protiprávního jednání.“⁵¹

Je zřejmé, že novela insolvenčního zákona se musela odrazit i v ostatních zákonech a vyhláškách souvisejících, kam patří i zákon o insolvenčních správcích. Jelikož se přesunula podstatná část agendy na insolvenčního správce, dá se očekávat, že dohled na insolvenčním správcem bude intenzivnější. Dle mého názoru jsou požadavky na personální, materiální vybavení, průběh jednání s dlužníky a vedení spisů, dány striktně a někdy až příliš podrobně. Je více než zřejmé, že snahou zákonodárce je zautomatizování a sjednocení postupů a podání v elektronické podobě.

3.10 Správní delikty udělované insolvenčním správcům

Novelizace zákona o insolvenčních správcích včlenila do zákona správně-právní sankce za porušení povinností insolvenčních správců.

Zákon o insolvenčních správcích stanovuje nejmírnější sankci za porušení povinností insolvenčního správce pokutu do výše 100 000 Kč.

---

⁵⁰ ŠNOBLOVÁ, Z., Vítězslav N. *INSOLVENČNÍ SPRÁVCE*. Praha: Wolters Kluwer, 2014. s. 208

⁵¹ Oficiální stránky odborného právníckého časopisu české advokacie: *Účinnost novely insolvenčního zákona od 1. července 2017* [online]. 30.06.2017 [cit. 2018-06-10]. Dostupné z: <http://www.bulletin-advokacie.cz/ucinnost-novely-insolvencniho-zakona-od-1.-cervence-2017?browser=mobi>

Nejvyšším trestem za správní delikt je pokuta ve výši 5 000 000 Kč nebo sankce zákazu činnosti až na 5 let.

Mezi povinnosti, za jejichž nesplnění hrozí pokuta až do výše 100 000 Kč, patří:⁵²

- nesplnění informační povinnosti o změně údaje, která je zapsána v seznamu insolvenčních správců, nebo nepředložení dokladu o změně daného údaje;
- neoznačení svého sídla nebo provozovny;
- nepředložení dokladu, že je insolvenční správce pojištěn – odpovědnost za škodu (insolvenční správce musí předkládat doklad o pojištění každý rok).

Mezi povinnosti, za jejichž nesplnění hrozí pokuta až do výše 200 000 Kč nebo zrušení provozovny insolvenčního správce, řadíme:⁵³

- zřízení provozovny insolvenčního správce, která se nachází na místě nezpůsobilém pro výkon jeho činností, či výskytu provozovny na jiné adrese provozovny, než ta která je uvedena v seznamu insolvenčních správců;
- neuvedení svého sídla, jakožto místa, kde je činnost insolvenčního správce skutečně vykonávána;
- neuvedení jako své provozovny místo, kde je skutečně vykonávána činnost ve vymezených úředních hodinách.

Mezi povinnosti, za jejichž nesplnění hrozí pokuta až do výše 1 000 000 Kč, řadíme:

- neposkytnutí požadované součinnosti hostujícího insolvenčního správce;
- neposkytnutí požadované součinnosti insolvenčního správce.

Mezi povinnosti, za jejichž nesplnění hrozí pokuta až do výše 5 000 000 Kč nebo zákaz činnosti až ve výši 5 let, patří:

---

⁵² Srov. ŠNOBLOVÁ, Z., Vítězslav N. *INSOLVENČNÍ SPRÁVCE*. Praha: Wolters Kluwer, 2014. s. 216

⁵³ Srov. ŠNOBLOVÁ, Z., Vítězslav N. *INSOLVENČNÍ SPRÁVCE*. Praha: Wolters Kluwer, 2014. s. 216

- nezajištění materiálního či personálního vybavení, které musí být přiměřené povaze, složitosti a rozsahu vykonávaných činností insolvenčního správce, či hostujícího insolvenčního správce;
- závažné porušení povinností či opakované porušení povinností insolvenčního správce, či hostujícího insolvenčního správce stanovených insolvenčním zákonem.

Zákon o insolvenčních správcích taktéž vymezuje skutečnosti, za kterých i při porušení povinností nebude insolvenčnímu správci udělena žádná sankce. Insolvenční správce za správní delikt nebude odpovídat, jestliže prokáže, že vynaložil veškeré úsilí, které bylo možné požadovat, aby porušení právní povinnosti zabránil. *„Odpovědnost za správní delikt zaniká také tehdy, jestliže ministerstvo o něm nezažádalo řízení do 1 roku ode dne, kdy se o něm dozvědělo. Vždy pak zaniká odpovědnost za správní delikt po 3 letech od jeho spáchání, pokud není do té doby projednán.“*⁵⁴

Novelizací zákona je nepřehlédnutelná snaha působit odstrašujícím dojmem, a to pomocí rozsahů deliktů a výši správních pokut související s výkonem funkce insolvenčního správce.

---

⁵⁴ ŠNOBLOVÁ, Z., Vítězslav N. *INSOLVENČNÍ SPRÁVCE*. Praha: Wolters Kluwer, 2014. s. 216

4 Konkrétní příklad z praxe

Obchodní firma, IČ, jména společníků a další údaje týkající se firmy jsou s ohledem na citlivost této problematiky pozměněny tak, aby skutečný subjekt zůstal anonymní a nemohl být identifikován. Ostatní data jsou reálná.

Popis vybrané firmy:

Datum zápisu do obchodního rejstříku:	1. 1. 1993
Název firmy:	ALFA Steel s.r.o.
Sídlo:	Seifertova 1/57, 760 01 Zlín
IČ:	777 18 405
Právní forma:	Společnost s ručením omezeným

Statutární orgán:

Jednatel:	BETA Steel s.r.o.,
IČ:	776 39 748, Seifertova 1/57, 760 01 Zlín
Den vzniku:	1. 1. 2015

Společnost při výkonu funkce jednatele zastupují alespoň dva zástupci společně.

při výkonu funkce zastupuje:	Ing. Josef Novák, Ph. D., Tylova 50, 686 04 Uherské Hradiště

při výkonu funkce zastupuje:	Alexandr Krinogonov, 126 466 Moskva, Sokolovo – Metcherskaja 30, Ruská federace

při výkonu funkce zastupuje:

Denis Ignaševič,
Kralupova 1265,
530 06 Pardubice

Způsob jednání:

Jménem společnosti jedná
jednatel samostatně.

Výše základního kapitálu:

100 000 000 Kč

Předmět podnikání:

Truhlářství, Modelářství;
Zámečnictví, Nástrojářství;
Kovářství;
Slévárenství.

4.1 Insolvenční řízení

4.1.1 Návrh na insolvenční řízení

Návrh na insolvenční řízení byl podán již po 6 letech fungování (od odkoupení ruské společnosti), a to jediným věřitelem proti dlužníkovi. Následně na to bylo insolvenční řízení zastaveno a to z důvodu, že navrhovatel (věřitel) vzal svůj návrh zpět, jelikož dlužník uhradil své závazky.

Avšak tři měsíce poté bylo opět zahájeno insolvenčního řízení (opět na základě podání návrhu věřiteli).

4.1.2 Insolvenční správce

Soud ustanovil předběžného správce, který byl vybrán ze seznamu insolvenčních správců dle tzv. rotačního principu vedených u Ministerstva spravedlnosti. Jeho úkolem bylo do 15 dnů zjistit a zajistit dlužníkův majetek, kontrolu provozu podniku dlužníka za tím účelem, aby nedocházelo ke zvýhodňování některých věřitelů. Taktéž v tomto usnesení bylo dispoziční oprávnění dlužníka omezeno, a to z toho důvodu, aby nebyl ohrožen zájem věřitelů.

Soudem byl taktéž ustanoven určený znalec, za účelem ocenění majetkové podstaty dlužníka a zvláště k ocenění zajištěného majetku. Soud vymezil taktéž pro zpracování znaleckého posudku lhůtu k jeho předložení.

Určení hodnoty majetkové podstaty je velmi důležitým a nutným krokem insolvenčního řízení, jelikož se na jejím základě rozhodují věřitelé, zda je pro ně výhodné souhlasit s reorganizací podniku, či nikoliv.

Ačkoliv majetková podstata, která vycházela ze stavu majetku společnosti, byla znalcem stanovena na částku vyšší než 600 mil. Kč, tak insolvenční správce při své zjišťovací činnosti a soupisu majetkové podstaty zjistil, že dlužník ALFA Stell s.r.o. vykazuje ztrátu za část běžného účetního období ve výši větší než 400 mil. Kč.

Dle mého názoru není možné reorganizaci úspěšně realizovat bez kvalitního znaleckého posudku. Navíc znalecký posudek musí být schválen na schůzi věřitelů. Tomu tak bylo učiněno na schůzi věřitelů, kde byl věřiteli schválen.

Následně soud vydává usnesení, ve kterém se zjišťuje úpadek dlužníka. Taktéž soud vyzývá věřitele, kteří nepodali své pohledávky, k uplatnění pohledávek. Insolvenční správce vede seznam přihlášených pohledávek věřitelů a podává zprávy věřitelskému výboru. Poté je soudem nařízeno přezkumné jednání k přezkoumání přihlášených pohledávek, a to do 2 měsíců od uplynutí lhůty pro přihlášení pohledávek.

Insolvenční správce posoudil úplnost a bezvadnost přihlášených pohledávek, následně vyzval dlužníka, aby se k přihlášeným pohledávkám vyjádřil.

Je zajímavé zmínit, že i přesto, že byli věřitelé poučeni, jak mají své pohledávky přihlašovat, objevili se dva věřitelé, kteří přihlásili pohledávky v celkové výši 6,5 mil. Kč, a které byly soudem zamítnuty z důvodu nedostatečných informací co do povinnosti navrhovatelů uvést konkrétní a určitá tvrzení o dalších věřitelích s údaji o splatných pohledávkách těchto dalších věřitelů. Navrhovatel (věřitel) ovšem podal odvolání s odůvodněním, že je přesvědčen, že dostatečně identifikoval ostatní věřitele, výši jejich pohledávek s dobou splatností. Následně soud rozhodl, že se původní usnesení o zrušení návrhu na insolvenčním řízení zrušuje. Odvolání podle něj bylo opodstatněné (z obsahu insolvenčních návrhů jednotlivých navrhovatelů přitom vyplývají konkrétní údaje o existenci více splatných pohledávek věřitelů – navrhovatelů za dlužníkem).

Povinností insolvenčního správce je vydat zprávu o stavu řízení. Tomu tak učinil a ke dni podání této zprávy přihlásil do insolvenčního řízení 382 věřitelů, přičemž tři přihlášené pohledávky byly zajištěné. Věřitelé přihlásili pohledávky jak nezajištěné, zajištěné, tak podmíněné. Podmíněné pohledávky plynuli ze smluvního vztahu na pronájem provozních budov.

Při hledání řešení uvedeného stavu byla zvolena varianta úvěrového financování, kdy si dlužník vybral financujícího partnera a byly mu přislíbeny finanční prostředky až do celkové výše 230 mil. Kč a následně na to byla uzavřena smlouva.

4.1.3 Reorganizace a postavení insolvenčního správce

Na základě splnění podmínky tzv. kvantitativní brány pro přípustnost reorganizace bez dalšího, soud povolil reorganizaci a ustanovil insolvenčního správce. Reorganizace mohla být schválena, jelikož společnost splňovala jak podmínku obratu ve výši 50 mil. Kč, tak podmínku 50 zaměstnanců. Dlužník se taktéž včas obrátil na soud s návrhem na povolení reorganizace, který byl schválen a schůzi věřitelů.⁵⁵ Soud neshledal důvody, které by bránily k povolení reorganizace, a tak následně rozhodl o povolení reorganizace. Soud rovněž přihlédl k okolnostem, jež by v případě konkurzu mohly negativně ovlivnit výši zpeněžení majetkové podstaty a výši pohledávek za majetkovou podstatou, především přihlédl k možné nutnosti ukončení provozování dlužníkovy podniku. Ukončení provozování dlužníkovy podniku by nadto znamenalo zásadní negativní dopad na zaměstnanost v dané oblasti.

Schůze věřitelů neodvolala soudem stanoveného insolvenčního správce z funkce, a proto insolvenčním správcem nadále zůstává stejná osoba / společnost, která vykonávala taktéž předběžného správce. Osoba předběžného správce se stala insolvenčním správcem, jelikož jakožto insolvenční správce disponoval informacemi o dlužníkově majetku a byl seznámen s konkrétním případem. I v tomto případě se potvrzuje praxe soudů, kdy se insolvenčním správcem stává osoba, která vykonávala funkci předběžného správce.

4.1.3.1 Reorganizační plán

Dlužník předložil insolvenčnímu soudu včas reorganizační plán a zprávu o něm. Na schůzi věřitelů obě dvě skupiny věřitelů reorganizační plán přijaly postupem podle § 347 odst. 1 a 2 InsZ. Na schůzi věřitelů konané bylo přiznáno hlasovací právo věřitelům pouze v rozsahu pohledávek již zjištěných a nepodmíněných. Celková výše přihlášených zjištěných nepodmíněných pohledávek věřitelů první skupiny uplatněných do insolvenčního řízení na majetek dlužníka činí více jak 4 mld. Kč, přičemž největší přihlášený věřitel dlužníka vyjádřil podporu reorganizace, když sám podal návrh na povolení

---

⁵⁵ Jestliže věřitelský výbor schválí povolení reorganizace, pak je soud povinen rozhodnout o způsobu řešení úpadku dle tohoto usnesení. Jelikož návrh na povolení reorganizace nebyl zpětně vzat, ani nedošlo k jeho odmítnutí nebo zamítnutí, insolvenční soud reorganizaci povolí.

reorganizace. Na schůzi věřitelů hlasovali nezajištění věřitelé zařazení v reorganizačním plánu do první skupiny pro přijetí reorganizačního plánu (představující podíl 86 % pohledávek hlasujících věřitelů), proti přijetí reorganizačního plánu hlasovali věřitelé (14 % pohledávek hlasujících věřitelů). První skupina věřitelů tudíž reorganizační plán přijala.

4.1.3.2 Vyjádření insolvenčního správce k reorganizačnímu plánu

Insolvenční správce považuje reorganizační plán za uskutečnitelný. Reorganizační plán dle něj splňuje formální zákonné požadavky a je způsobilý k tomu, aby o něm bylo hlasováno na schůzi věřitelů. Insolvenční správce zastává názor, že reorganizační plán je právně technicky realizovatelný a při odpovídajícím úsilí dlužníka může být úspěšně naplněn. Insolvenční správce se vyjádřil k tvrzenému nepoctivému záměru dlužníka s poukázáním na to, že tento postoj není dostatečně odůvodněn, ani blíže specifikován s tím, že pouhá námitka vůči nabízené výši uspokojení pohledávek bez dalšího o tomto nepoctivém záměru svědčit nemůže. Insolvenční správce dále poznamenal, že ztrátové hospodaření je dlužníkem objektivně reportováno a podle jeho názoru právě schválení reorganizačního plánu má být řešením této nastalé situace, zapříčiněné ztrátou důvěry obchodních partnerů plynoucí z insolvence dlužníka.

4.1.3.3 Plnění reorganizačního plánu

Dlužník pro první plnění reorganizačního plánu získal úvěrové financování, ve kterém mu bylo poskytnuto více jak 150 mil. Kč. Ekonomický poradce dlužníka zhodnotil, že toto financování bylo žádoucí a dostatečné, proto aby byla naplněna zakázková činnost podle odhadu dlužníka. Nicméně insolvenční správce zjistil spolu s ekonomickým poradcem dlužníka (taktéž na základě rozprav s některými odběrateli dlužníka a s velkými věřiteli dlužníka, kteří s ním měli obchodní vztahy), že hlavním problémem dlužníka byl nedostatečný nábor zakázek. To podle nich bylo způsobeno kapitálovou strukturou dlužníka a insolvenčním řízením. Dlužník taktéž v tomto období měl dlouhý výrobní cyklus velkých zakázek (6-9 měsíců). Insolvenční správce zhodnotil, že posílení důvěry potenciálních zákazníků je důležité pro nábor nových zakázek. Tento problém by mohlo vyřešit mimobilanční financování,

pokud by na stranu dlužníka přistoupil silný finanční partner. Na základě toho vzniká společnost BETA Steel s.r.o., která zajistila dodatečné externí financování ve formě úvěrů a mimobilančního financování výroby. Mimobilanční financování je založeno na principu, kdy společnost BETA Steel s.r.o. nakupuje základní materiálové vstupy do výroby, ALFA Steel s.r.o. následně z těchto materiálů vyrobí konečné výrobky a tyto jsou prodány obchodní společností BETA Steel s.r.o. Následně pak společnost ALFA Steel s.r.o. získá odměnu za výrobu výrobku od korporace BETA Steel s.r.o.

Na následujícím jednání věřitelského výboru požádal dlužník věřitelský výbor a insolvenčního správce o udělení souhlasu s podáním žádosti insolvenčnímu soudu o prodloužení lhůty k předložení reorganizačního plánu. Nezbytnost podání žádosti dlužník odůvodnil popsányi změnami ve financování pracovního kapitálu. V důsledku těchto změn bylo nezbytné vypracovat nový reorganizační plán založený na financování reorganizace ze strany jiné úvěrové banky namísto původně předpokládaného společného financování. Jelikož zde vyplývalo riziko z dlužníkovy prodlení se splacením závazků vůči původní bance, a to v případě neplnění přeměny reorganizace v konkurz, insolvenční správce spolu s věřitelským výborem souhlasil, aby soud rozhodl o prodloužení lhůty pro předložení reorganizačního plánu, neboť považoval za žádoucí udržet chod provozu podniku dlužníka, jinak by bylo třeba přeměnit reorganizaci na konkurz, což by mělo za následek minimální až nulové uspokojení pohledávek přihlášených věřitelů. Soud tuto lhůtu po předložení znaleckého posudku prodloužil.

Následující měsíce probíhala výroba ve všech provozech společnosti. Společnost vykazovala tržby, nicméně plán tržeb nebyl ani v jednom měsíci splněn zhruba o 4.6 %.

Na podzim daného roku proběhla věřitelská schůze k předloženému reorganizačnímu plánu dlužníka. Věřitelé navrhli zamítnutí reorganizačního plánu, jelikož se domnívali, že obsah předloženého reorganizačního plánu byl v některých svých částech v rozporu se zákonem a nebyl dostatečně určitý v tom směru, o kolik, resp. v jakém konkrétním rozsahu, se snižují jednotlivé přihlášené pohledávky všech věřitelů. Dále věřitelé upřesnili, že dlužník nehradil veškeré své pohledávky za majetkovou podstatou. Celkové závazky dlužníka

po splatnosti dosahovaly výše 34,5 mil. Kč, přičemž zlepšení této hospodářské situace bylo možné očekávat (bez jakýchkoliv záruk) nejdříve za dva roky. Taktéž věřitelé upozornili na skutečnost, že to co, dlužníka v úvodu předloženého reorganizačního plánu prezentoval jako „částečné odpuštění pohledávek ze strany věřitelů dlužníka“, bylo ve skutečnosti odepsání 99% nominální hodnoty každé jednotlivé pohledávky, každého jednotlivého věřitele dlužníka. Věřitelský výbor upozornil na fakt, že dlužníkovy závazky jsou ve výši 4,5 mld. Kč, a dlužník by po splnění podmínek reorganizačního plánu, přičemž jednou z podmínek bylo například zaplacení pouze nepatrné hodnoty všech existujících závazků dlužníka vůči věřitelům ve výši 50 mil. Kč, mohl začít zcela beztrestně a s takřka totožným managementem znovu podnikat, a to na rozdíl od mnoha ostatních věřitelů, pro které by mohl mít prohlášený úpadek dlužníka naopak likvidační účinky. Z tohoto věřitelský výbor navrhl zamítnutí reorganizačního plánu.

Insolvenční správce se vyjádřil k předloženému reorganizačnímu plánu k hlasování na schůzi věřitelů následovně, reorganizační plán splňoval formální zákonné požadavky. Taktéž se vyjádřil ke ztrátovému hospodaření dlužníka, které bylo objektivně reportováno a dle jeho názoru právě schválení reorganizačního plánu mělo být řešením dané situace zapříčiněné ztrátou důvěry obchodních partnerů plynoucí z insolvence dlužníka. Podle něj byl reorganizační plán dostatečně určitý, když uvedl jmenovitě ke každému dlužníkovi, kolik nejméně reorganizací získá. Rovněž reorganizační plán upravoval postup při uspokojení pohledávek podmíněných a nepřezkoumaných, kde byl způsob nakládání s oběma typy pohledávek uveden.

Z výše uvedených důvodů a na doporučení insolvenčního správce byl následně na schůzi věřitelů reorganizační plán předložený dlužníkem přijat, a to postupem dle ustanovení § 347 InsZ, tj. pro přijetí reorganizačního plánu se vyslovila většina hlasujících věřitelů skupiny, jejíž pohledávky představují nejméně polovinu celkové jmenovité hodnoty pohledávek hlasujících věřitelů. Dále byl reorganizační plán schválen insolvenčním soudem.

4.1.3.4 Ukončení reorganizace

Insolvenční správce sdělil soudu, že byla mezi bankou, dlužníkem a insolvenčním správcem uzavřena smlouva o úschově a že bylo na účet insolvenčního správce připsáno 50 mil. Kč, které byly zaslané bankou. Následně insolvenční správce obdržel čestné prohlášení jednatele dlužníka, že dlužník nemá žádné splatné pohledávky za majetkovou podstatou. V návaznosti na výše uvedené prohlášení jednatele dlužníka insolvenční správce přistoupil k výplatě poměrné části zjištěných pohledávek věřitelů skupiny 1 (nezajištění věřitelé), kde byla provedena úhrada 0,95% nominální výše zjištěných pohledávek z finančních prostředků poskytnutých bankou. Insolvenční správce konstatoval, že reorganizační plán byl v podstatné části splněn a navrhl skončení reorganizace dlužníka. Následně Krajský soud vzal na vědomí splnění podstatných částí reorganizačního plánu dlužníka. Ve smyslu ustanovení § 364 odst. 2 InsZ platí, že k tomuto dni reorganizace skončila, která na základě výše uvedených dat trvala 17 měsíců.

4.1.4 Odměna insolvenčního správce

Tým pracovníků insolvenčního správce za dobu od ustanovení do funkce insolvenčního správce vykonával řádně a odborně svojí funkci, provedl prohlídku všech prostor dlužníka, prověřil stav provozu podniku dlužníka na místě samém, převzal podklady od dlužníka za účelem jejich vyhodnocení, vyhodnotil, zda je možné provést reorganizaci podniku dlužníka, absolvoval řadu jednání s dlužníkem a jeho právním zástupcem, poukazoval finanční prostředky z inkasa pohledávek dlužníkovi, přezkoumal přihlášené pohledávky věřitelů, účastnil se pravidelných jednání prozatímního věřitelského výboru dlužníka konaných na týdenní bázi, schvaloval vymezené právní úkony a platby dlužníka v rozsahu stanoveném předběžným opatřením insolvenčního soudu a vykonával dohled nad činností dlužníka s dispozičním oprávněním. Nad rámec shora uvedeného vykonával správce v období před zjištěním úpadku dlužníka řádně funkci předběžného správce.

V období reorganizace získal insolvenční správce měsíční odměnu 415.000,- Kč, protože se soud řídil odměnou, která je stanovena z dvanáctinásobku průměrného měsíčního obrátu za účetní období, které

předcházelo insolvenčnímu návrhu a další rok byla odměna počítána za účetní období dle předchozího roku trvání reorganizace. Dále insolvenční správce získal odměnu za přezkoumání přihlášek pohledávek věřitelů, kde získal za prošetření veškerých pohledávek celkem 1 mil. Kč. Celková odměna insolvenčnímu správci (počítáno včetně období funkce předběžného správce, tj. za období 18 měsíců a čtvrt) činila více jak 8 mil. Kč.

Ačkoliv se odměna příslušící insolvenčnímu správci zdá být vysoká, soud rozhodoval na základě české legislativy a to dle Vyhlášky č. 313/2007 Sb., o odměně insolvenčního správce, o náhradách jeho hotových výdajů, o odměně členů a náhradníků věřitelského výboru a o náhradách jejich nutných výdajů.

Dle mého názoru je odměňování insolvenčního správce nastaveno uspokojivě a to nejen v případě konkurzu, jak bylo zmíněno výše (viz kapitola 3.7. Odměna insolvenčního správce), ale taktéž i v případě reorganizace podniku.

Závěr

Cílem diplomové práce bylo seznámit čtenáře s insolvenčním řízením a postavením insolvenčního správce, včetně jeho úlohy v jednotlivých způsobech řešení úpadku, spolu s jeho povinnostmi a právy v průběhu insolvenčního řízení.

Dle poskytnutých dat společnosti Creditreform, je zřejmé, že trend insolvenčních návrhů od roku 2013 meziročně klesá. Dle mého názoru je tento trend zapříčiněn pozitivním vývojem ekonomiky spolu s novelizací insolvenčního zákona.

Novela insolvenčního zákona, která vstoupila v platnost 1. 7. 2017, zaznamenává řadu změn. Jedna z uvedených změn je například povinnost právnických osob dokládat svoji pohledávku *„uznáním dlužníka s ověřeným podpisem nebo vykonatelným rozhodnutím nebo notářským zápisem se svolením vykonatelnosti nebo potvrzením auditora a hned při podání insolvenčního návrhu hradit zálohy“*⁵⁶. Další důležitou změnou je jmenovité posouzení platební neschopnosti dlužníka. V rámci posuzování platební schopnosti dlužníka přibyla novelou tzv. „mezera krytí“. Insolvenční zákon nově zavádí možnost pro dlužníky, kteří nejsou prokazatelně schopni pokrýt okamžitou likviditou všechny své splatné závazky, ale jsou schopni je pokrýt alespoň v rozsahu 90%, popřípadě se na tuto úroveň urychleně dostat. K prokázání požadované mezery krytí jsou zaváděny nové typy výkazů, kterým je výkaz stavu likvidity a výhled vývoje likvidity. Pokud tedy podnikatel tento důkaz doloží, jeho platební schopnost bude uznána.

Další zajímavou změnou je posílení ochrany dlužníka před tzv. šikanózními insolvenčními návrhy. Tato myšlenka je založena na nezveřejňování potenciálně šikanózního insolvenčního návrhu, který by v případě svého odmítnutí nebyl publikován a nezpůsobil by tak reputační škody na pověsti napadeného (ne)dlužníka.

V případě počtu povolených reorganizací se jedná o malé číslo. Jedním z důvodů, proč je uskutečňována v tak malé míře, může být zásadní nepochopení jejího skutečného smyslu, jelikož v insolvenčním zákoně není

---

⁵⁶ CREDITREFORM S.R.O. *Tisková informace: Vývoj insolvencí v České republice v roce 2017* [online]. [cit. 2018-04-22]. Dostupné z: <https://www.creditreform.cz/novinky-downloads/vyvoj-insolvenci-v-cr.html>

konkrétně nic předepsáno o tom, jakým způsobem má být proces uskutečněn, nejsou zde žádné podmínky týkající se způsobu zpeněžování aktiv dlužníka ani časového rámce, dokdy se má proces uskutečnit. V insolvenčním zákoně jsou uvedeny „obecné“ mechanismy vedoucí k uskutečňování reorganizace, kterým je například reorganizační plán či způsoby provedení reorganizace. Tento fakt může vést k nedůvěře věřitelů v metodu reorganizace. Dalším důvodem k malému počtu povolených reorganizací, se jeví stav aktiv dlužníka, kdy je většina aktiv dlužníka spotřebována ještě před tím, než si dlužník připustí existenci úpadku, případně kdy je zjištěn a řešen věřiteli. Jako další problém reorganizace vidím její časový průběh. Je očividní, že důvodem, proč věřitelé vybírají reorganizaci, je nespěchat za účelem lepšího zpeněžení aktiv dlužníka. Avšak není výjimkou, kdy nastane situace, že z důvodu dlouhého procesu reorganizace, někteří věřitelé žádají o co nejrychlejší zpeněžení majetkové podstaty.

I v případě oddlužení se setkáváme s novými ustanoveními, která se týkají podání návrhu na oddlužení. Nově tak může být návrh podán advokátem, notářem, soudním exekutorem, insolvenčním správcem nebo tzv. akreditovanou osobou. Akreditovanou osobou se rozumí právnická osoba, které byla udělena akreditace pro poskytování služeb v oblasti oddlužení. Zákon i zde připouští výjimku v případě fyzických osob, které disponují právnickým nebo ekonomickým vzděláním v magisterském studijním programu či zdárně vykonali zkoušku insolvenčního správce. Novelou insolvenčního zákona se jeví limitace odměny v maximální výši 4 000 Kč bez DPH (6000 Kč bez DPH v případě společného oddlužení manželů) za poskytnuté služby, tj. za sepsání a podání insolvenčního návrhu, na povolení oddlužení vykonané advokátem, soudním exekutorem, notářem a insolvenčním správcem.

Další část diplomové práce se zabývá funkcí insolvenčního správce v insolvenčním řízení. Nejdříve bych ráda zmínila problematiku zákonné právní úpravy, která se týká insolvenčního správce. Dle mého názoru je nedostačující z hlediska jednotného výkladu. Tomu taktéž nasvědčují opakované novelizace nejen insolvenčního zákona, ale i vyhlášek s tím souvisejících. Kvůli nedostačující úpravě insolvenčního zákona vzniká velké množství judikatury, kde soudy vykládají a upřesňují zákonné „mezery“. Myslím si, že právě díky judikátům postupně dochází k zaplňování zmíněných mezer.

Za podstatné jsem považovala vymezit předpoklady, povinnosti a pravomoci insolvenčního správce, které souvisejí s výkonem funkce insolvenčního správce, které jsou velmi důležité pro správné pochopení výkonu funkce insolvenčního správce a jeho hlavní úlohy včetně procesního postavení v insolvenčním řízení. Je více než zřejmé, že úloha insolvenčního správce je velmi specializovanou a kvalifikačně náročnou funkcí spojenou s vysokými požadavky na výkon této funkce. Z tohoto důvodu se značně zvýšily nároky na úspěšné absolvování zkoušky insolvenčních správců. Pro získání zkoušky insolvenčního správce je taktéž nutné splnit tříletou povinnou praxi, která souvisí s výkonem funkce insolvenčního správce. Pozitivně hodnotím zavedení těchto ustanovení, kdy se vychází z předpokladu, že si uchazeč nejdříve musí osvojit teoretické znalosti (dosažením magisterského titulu) a až po té se může naplno věnovat jejich aplikaci. Dle mého názoru měla být tato podmínka zavedena již od samého počátku účinnosti insolvenčního zákona, tak jak to můžeme vidět například u advokátů, notářů nebo exekutorů.

Ve své diplomové práci jsem představila kromě insolvenčního správce i další druhy insolvenčních správců, kde jsem u každého z nich představila jeho základní charakteristiky a jejich podstatu pro výkon jejich funkce.

Mezi pozitivní novinku řadím přidělování případů insolvenčním správcům dle zápisu sídla, nikoliv provozovny v daném okrese. Doposud byly případy přidělovány dle pořadí zapsaného k určitému dni vedených u jednotlivých okresních soudů. Nově jsou jednotlivé kauzy přidělovány dle seznamu insolvenčních správců vedených u krajských soudů, aby došlo k eliminaci nespravedlivého přidělování těchto případů. Nyní už nehraje žádnou roli, kolik provozoven má insolvenční správce v daném kraji, jelikož se do uvedeného seznamu správců zapisuje jen sídlo insolvenčního správce.

Myslím si, že od postupu určení insolvenčního správce mimo stanovené pořadí podle volby předsedy insolvenčního soudu bude upuštěno. V předchozí úpravě existovaly výjimky, kdy nešlo ustanovit insolvenčního správce podle pořadí. Jednalo se například o situaci, kdy v daném okrese neměl žádný insolvenční správce sídlo, ani provozovnu, či určený insolvenční správce byl dlouhodobě nemocný. V takových případech se určoval nový insolvenční správce. Jelikož se nynější úprava bude řídit seznamem insolvenčních správců

vedených u krajských soudů, lze si těžce představit, že by se v daném kraji nenacházel žádný insolvenční správce.

V neposlední řadě jsem se věnovala odměňování insolvenčních správců. Dospěla jsem k názoru, že odměňování je nastaveno uspokojivě, speciálně u konkurzu, kde je patrná snaha insolvenčního správce motivovat při výkonu jeho funkce. Taktéž jsem se zaměřila na dohled nad insolvenčním správcem vykonávaný Ministerstvem spravedlnosti. Je zřejmé, že se na insolvenčního správce přesunula podstatná část agendy, a spolu s tím se dá očekávat, že dohled nad ním bude intenzivnější, než tomu bylo doposud. Dle mého názoru jsou požadavky na personální, materiální vybavení, průběh jednání s dlužníky a vedení spisů, dány striktně. Taktéž je nepřehlédnutelná snaha působit odstrašujícím dojmem, a to pomocí rozsahů deliktů a výši správních pokut související s výkonem funkce insolvenčního správce.

Posledním cílem diplomové práce bylo zanalyzovat průběh konkrétního příkladu právnické osoby, která se ocitla v insolvenčním řízení. V této souvislosti jsem se zaměřila na postavení insolvenčního správce v daném insolvenčním řízení.

Pro svůj výzkum jsem si vybrala nemalou společnost, která se po 6 letech fungování (od odkoupení nového majitele) dostala do potíží. Následně byl věřitelem podán návrh na insolvenční řízení. Dle mého názoru řešení dlužníkovy úpadku pomocí reorganizace bylo nejlepším řešením v daném okamžiku. Insolvenční soud nemohl rozhodnout o oddlužení, jelikož se jednalo o právnickou osobu podnikatele. Mezi možnostmi řešení daného úpadku patřily reorganizace a konkurz. Na základě splnění podmínky tzv. velikosti, včasného obrácení se dlužníka na soud s návrhem na povolení reorganizace, který byl schválen věřitelským výborem (věřitelé se domnívali, že v rámci reorganizace poměrným uspokojením pohledávek získají více než v rámci konkurzu), se soud rozhodl o povolení reorganizace. Taktéž soud přihlédl k okolnostem, jež by v případě konkurzu mohly negativně ovlivnit výši zpeněžení majetkové podstaty a výši pohledávek za majetkovou podstatou, především přihlédl k možné nutnosti ukončení provozování dlužníkovy podniku. Soud zvážil i případný negativní dopad na nezaměstnanost v případě ukončení provozování dlužníkovy podniku. V neposlední řadě s reorganizací souhlasil i insolvenční správce, který považoval reorganizační plán za uskutečnitelný. Jako největší problém shledal

nedostatek důvěry potenciálních zákazníků pro nábor nových zakázek. Navrhl možnost vyřešení nastalé situace dle mimobilančního financování.

Je zajímavé zmínit, že věřitelé na věřitelské schůzi neschválili reorganizační plán na poprvé, ale nejprve navrhli jeho zamítnutí, který dle nich byl v některých svých částech v rozporu se zákonem a nebyl dostatečně určitý v tom směru, o kolik, resp. v jakém konkrétním rozsahu, se snižují jednotlivé přihlášené pohledávky všech věřitelů. Dále věřitelé upřesnili, že dlužník nehradil veškeré své pohledávky za majetkovou podstatou. Věřitelé upozornili na skutečnost, že to co, dlužníka v úvodu předloženého reorganizačního plánu prezentoval jako „částečné odpuštění pohledávek ze strany věřitelů dlužníka“, bylo ve skutečnosti odepsání 99% nominální hodnoty každé jednotlivé pohledávky, každého jednotlivého věřitele dlužníka. Insolvenční správce byl však jiného názoru, když se vyjádřil, že reorganizační plán splňoval formální zákonné požadavky. Insolvenční správce se vyjádřil ke ztrátovému hospodaření dlužníka, které bylo objektivně reportováno a dle jeho názoru právě schválení reorganizačního plánu mělo být řešením dané situace zapříčiněné ztrátou důvěry obchodních partnerů plynoucí z insolvence dlužníka. Podle něj byl reorganizační plán dostatečně určitý, když uvedl jmenovitě ke každému dlužníkovi, kolik nejméně reorganizací získá. Následně byl reorganizační plán věřitelským výborem přijat, což vedlo k výplatě poměrné části zjištěných pohledávek věřitelů, kde byla provedena úhrada (z finančních prostředků poskytnutých bankou) 0,95% nominální výše zjištěných pohledávek. Následně byla reorganizace ukončena.

I v tomto konkrétním případě se potvrdila praxe, že insolvenční soud ustanovuje osobu insolvenčního správce stejnou jako osobu předběžného správce, a to z toho důvodu, že předběžný správce disponoval informacemi o dlužníkově majetku a byl seznámen s daným případem dlužníka.

Jelikož insolvenční správce (resp. předběžný správce) za dobu insolvenčního řízení vykonával svoji funkci odborně a řádně, provedl prohlídku všech prostor dlužníka, prověřil stav provozu podniku dlužníka na místě samém, převzal podklady od dlužníka za účelem jejich vyhodnocení, vyhodnotil, zda je možné provést reorganizaci podniku dlužníka, absolvoval řadu jednání s dlužníkem a jeho právním zástupcem, poukazoval finanční prostředky z inkasa pohledávek dlužníkovi, přezkoumal přihlášené pohledávky věřitelů, účastnil se

pravidelných jednání prozatímního věřitelského výboru dlužníka konaných na týdenní bázi, schvaloval vymezené právní úkony a platby dlužníka v rozsahu stanoveném předběžným opatřením insolvenčního soudu a vykonával dohled nad činností dlužníka s dispozičním oprávněním, náležela mu za vykonanou práci odměna. Za období insolvenčního řízení získal insolvenční správce celkovou odměnu (počítáno včetně období funkce předběžného správce, tj. za období 18 měsíců a čtvrt) více jak 8 mil. Kč (tj. 415 000 Kč měsíčně a 1 ml. Kč za přezkoumání přihlášených pohledávek). Ačkoliv se odměna příslušící insolvenčnímu správci zdá být vysoká, soud rozhodoval na základě české legislativy, a to dle vyhlášky č. 313/2007 Sb., o odměně insolvenčního správce, o náhradách jeho hotových výdajů, o odměně členů a náhradníků věřitelského výboru a o náhradách jejich nutných výdajů. Dle mého názoru je odměňování insolvenčního správce nastaveno uspokojivě. Je zřejmé, že úloha insolvenčního správce je velmi specializovanou a kvalifikačně náročnou funkcí spojenou s vysokou zodpovědností, která musí být náležitě odměněna.

Závěrem lze říci, že i s odkazem na hlasy z praxe je insolvenční zákon a s ním související novelizace považovány za rychlejší, praktičtější a efektivnější, než tomu byl předešlý zákon o konkurzu a vyrovnaní. Na druhé straně platí, že ve skutečném světě se výnosy nezajištěných věřitelů významně nezvýšily a výnosy ze zajištěných věřitelů lze pokládat za problematické. Ačkoli lze konstatovat, že nová právní úprava podporuje řešení úpadku reorganizací namísto konkurzu, dopad insolvence na věřitele zůstává stále nemalý. Dle mého názoru jakákoli ochrana ze strany práva nedokáže věřitele dostatečně ochránit v případě, že se dlužník dostane do problémů, jako tomu bylo v mém zkoumaném případě, kdy se věřitelům vyplatilo necelé jedno procento z přihlášených pohledávek.

Dle mého názoru za uvedenou situaci týkající se vyplacení přihlášených pohledávek nemůže samotný insolvenční zákon, ale celková hospodářská politika na území České republiky, v čele s úrovní podnikatelské morálky. Je těžké zabezpečit, aby bylo dosahováno významného uspokojení věřitelů, pokud zjišťujeme, že v polovině případů dlužníků nacházejících se v insolvenčním řízení, se objevuje absolutní nemajetnost, která se vyskytuje natolik, že nemůže být ani vyhlášen úpadek (z důvodu přílišně drahého řízení, kdy by majetek dlužníka nestačil ani k uhrazení nákladů na řízení).

Zdroje

Knihy:

KISLINGEROVÁ, E., RICHTER, T., SMRČKA, L. a kol. *Insolvenční praxe v České republice: v období 2008-2013*. 1. vydání. Praha: C.H.Beck, 2013. ISBN 978-80-7400-497-1.

KOTOUČOVÁ, J. *Zákon o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon) : komentář*. 1. Vydání. Praha: C. H. Beck, 2008. ISBN 978-80-7179595-7

KOZÁK J., BUDÍN P., DADAM A., PACHL L. *Insolvenční zákon a předpisy související. Nařízení Rady (ES) o úpadkovém řízení. Komentář*. 2. vydání. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2013. ISBN 978-80-7357-243-3

HÁSOVÁ, J. a kol. *Insolvenční zákon: Komentář*. 2. vydání. Praha: C.H.Beck, 2014. ISBN 978-80-7400-555-8

HÁSOVÁ, J., Moravec T. a kol. *Insolvenční zákon: Komentář*. 3. vydání. Praha: C.H.Beck, 2018. ISBN 978-80-7400-691-3

HÁSOVÁ, J. a Moravec T. *Insolvenční řízení*. 1. vydání. Praha: C.H.Beck, 2013. ISBN 978-80-7400-459-9

MARŠÍKOVÁ, J. *Insolvenční řízení z pohledu dlužníka a věřitele se vzory a judikaturou*. 4. upravené vydání. Praha: Aleš Čeněk s.r.o., 2015. ISBN 978-80-7380-568-5

MARŠÍKOVÁ, J. *Insolvenční zákon: s poznámkami, judikaturou, nařízením Rady ES 1346/2000 a prováděcími předpisy*. 2. aktualizované vydání. Praha: Leges, 2014. ISBN 978-808-7576-809

SMRČKA, L., PLAČEK J., SCHONFELD J. a LOUDA L.. *Insolvenční řízení: (očekávání, realita a budoucnost insolvenčního zákona)*. Praha: Kamil Mařík - Professional Publishing, 2016. ISBN 978-80-7431-151-2.

ŠNOBLOVÁ, Z., Vítězslav N. *INSOLVENČNÍ SPRÁVCE*. Praha: Wolters Kluwer, 2014. ISBN 978-807357-914-2

Zákony, vyhlášky a nařízení:

Zákon č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon), ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 312/2006 Sb., o insolvenčních správcích, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 90/2012 Sb., o obchodních korporacích

Zákon č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách)

Nařízení Rady (ES) č. 1346/2000 o úpadkovém řízení

Vyhláška č. 313/2007 Sb. o odměně insolvenčního správce, o náhradách jeho hotových výdajů, o odměně členů a náhradníků věřitelského výboru a o náhradách jejich nutných výdajů

Vyhláška č. 397/2013 Sb., kterou se mění vyhláška č. 311/2007 Sb., o jednacím řádu pro insolvenční řízení a kterou se provádějí některá ustanovení insolvenčního zákona, ve znění vyhlášky č. 70/2011 Sb.

Vyhláška č. 197/2013 Sb., o obsahu a dalších náležitostech zkoušek insolvenčních správců, ve znění pozdějších předpisů

Seznam použité judikatury:

Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 21. srpna 2008, sp. zn. KSBR 37 INS 497/2008 29 NSČR 3/2008 - A – 20

Důvodová zpráva k zákonu č. 182/2006 Sb., zákon o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon)

Důvodová zpráva k zákonu č. 185/2013 Sb., kterým se mění zákon č. 312/2006Sb., o insolvenčních správcích, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon), ve znění pozdějších předpisů a zákon č. 634/2004 Sb., o správních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů

Elektronické zdroje:

CELERYN J. K některým změnám v insolvenčním zákoně účinným od 1. ledna 2014. [online]. 2014 [cit. 2015-01-18]. Dostupné z: <http://www.epravo.cz/top/clanky/k-nekterym-zmenam-v-insolvencnim-zakone-ucinnym-od-1-ledna-2014-93436.html>

CREDITREFORM S.R.O. Tisková informace: Vývoj insolvencí v České republice v roce 2017 [online]. [cit. 2018-04-22]. Dostupné z: <https://www.creditreform.cz/novinky-downloads/vyvoj-insolvenci-v-cr.html>

DOLEČEK, Marek. *Insolvence - úpadek a způsoby jeho řešení* [online]. 31. 7. 2017 [cit. 2018-04-21]. Dostupné z: <http://www.businessinfo.cz/cs/clanky/insolvence-upadek-a-zpusoby-jeho-reseni-ppbi-51182.html#!&chapter=4>

HORÁK, M. *Uplatňování přihlášek pohledávek do insolvenčního řízení a jejich přezkum* [online]. 20. 1. 2017 [cit. 2018-04-07]. Dostupné z: <https://www.epravo.cz/top/clanky/uplatnovani-prihlasek-pohledavek-do-insolvenčního-řízení-a-jejich-prezkum-104822.html>

KLENKA, R. a PETROVSKÁ, N. *Pozastavení činnosti insolvenčního správce a jeho důsledky pro probíhající insolvenční řízení* [online]. [cit. 2018-06-10]. Dostupné z: <http://tablet.epravo.cz/4-2016/tema-vydani-pozastaveni-cinnosti-insolvenčního-správce-a-jeho-dusledky-pro-probihajici-insolvenčního-řízení/>

KOZÁK, J., BUDÍN P., DADAM A., et al. *Insolvenční zákon: Komentář - KO182_2006CZ* [online]. Systém ASPI - stav k 5. 3. 2018 do částky 18/2018 SB. a 10/2018 Sb. m. s. - RA1182. [cit. 2018-03-30].

Oficiální stránky odborného právníckého časopisu české advokacie: *Účinnost novely insolvenčního zákona od 1. července 2017* [online]. 30.06.2017 [cit. 2018-06-10]. Dostupné z: <http://www.bulletin-advokacie.cz/ucinnost-novely-insolvenčního-zakona-od-1.-cervence-2017?browser=mobi>

SIGMUND, A. *Velká novela insolvenčního zákona 2017 – první dojmy* [online]. 25. 9. 2017 [cit. 2018-04-22]. Dostupné z: <https://www.epravo.cz/top/clanky/velka-novela-insolvenčního-zakona-2017-prvni-dojmy-106408.html>

Veřejný rejstřík a Sbírka listin (všechny dostupné zdroje): Dostupné z: <https://portal.justice.cz/Justice2/Uvod/uvod.aspx>

Sborníky – online:

JIRIČKA, P. *Úloha správce v insolvenčním řízení. Fakulta sociálně ekonomická. Univerzita J.E.Purkyně v Ústí nad Labem, Česká republika.*

Seznam obrázků, tabulek a grafů

Obrázek 1: Procesní subjekty insolvenčního řízení.....12

Obrázek 2: Průběh insolvenčního řízení 16

Tabulka 1: Odměna insolvenčního správce určená z výtěžku
zpeněžením jednotlivého předmětu při konkurzu 56

Tabulka 2: Odměna určená insolvenčnímu správci při reorganizaci v následujících
letech.....57

Graf 1: Vývoj insolvenčních návrhů v období roků 2008 - 2017 na území ČR 19

Seznam příloh

Příloha 1: Žádost o vykonání zkoušky insolvenčního správce, o opakování zkoušky, o stanovení jiného termínu nebo jiného náhradního termínu podle zákona č. 312/2006 Sb., o insolvenčních správcích

Příloha 2: Návrh na vydání (zvláštního) povolení vykonávat činnost insolvenčního správce - fyzická osoba

Příloha 3: Návrh na vydání (zvláštního) povolení vykonávat činnost insolvenčního správce - veřejná obchodní společnost a zahraniční společnost

Přílohy

Příloha 1

Ž Á D O S T

**o vykonání zkoušky insolvenčního správce, o opakování zkoušky, o
stanovení jiného termínu nebo jiného náhradního termínu podle zákona č.
312/2006 Sb.,
o insolvenčních správcích**

Titul, jméno, příjmení _____
Datum narození _____
Rodné číslo _____
Adresa trvalého pobytu _____
včetně přesného PSČ _____
Adresa pro doručování _____
včetně přesného PSČ _____
Identifikátor datové schránky _____
E-mailová adresa _____
Telefon _____

Žádám o (zaškrtněte typ žádosti):

- ☐ **vykonání zkoušky**
- ☐ **opakování zkoušky**
- ☐ **stanovení jiného termínu**
- ☐ **stanovení jiného náhradního termínu**

Prohlášení:

Podle zákona č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů, ve znění pozdějších předpisů, souhlasím se shromažďováním, zpracováváním a uchováváním osobních údajů pro účely zkoušky a pro účely vydání povolení vykonávat činnost insolvenčního správce nebo zvláštního povolení vykonávat činnost insolvenčního správce. Beru současně na vědomí, že po skončení povoloovacího řízení mi budou listiny obsahující osobní údaje vydány pouze na písemnou žádost, a že s nevyžádanými osobními

údaji bude Ministerstvem spravedlnosti ČR naloženo v souladu se zákonem č. 101/2000 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

Datum _____

Podpis _____

K žádosti o vykonání zkoušky insolvenčního správce přiložte tyto přílohy:

1. ověřený doklad o dosaženém vzdělání
2. doklady prokazující odbornou praxi vyžadovanou zákonem
3. doklad o zaplacení poplatku vyžadovaného zákonem

K žádosti o opakování zkoušky přiložte tyto přílohy:

1. doklad o zaplacení poplatku vyžadovaného zákonem

K žádosti o stanovení jiného nebo jiného náhradního termínu přiložte tyto přílohy:

1. doklad prokazující důvod neúčasti na zkoušce
2. doklad o zaplacení poplatku vyžadovaného zákonem

Poplatky:

zkouška insolvenčního správce	5 000 Kč
opakování zkoušky	7 000 Kč
zkouška v jiném termínu	7 000 Kč
zkouška v jiném náhradním termínu	10 000 Kč

Pokud nebudou vyplněna všechna pole, potřebná pro komunikaci s uchazečem, může být žádost vyřazena bez dalšího vyrozumění.

V případě změny výše uvedených údajů je nezbytné o tom Ministerstvo spravedlnosti ČR informovat bez zbytečného odkladu.

K žádosti, ke které uchazeč nepřipojí stanovené přílohy, se nepřihlíží.

V případě, že je v některém přiloženém dokladu uvedeno jiné příjmení než v žádosti o vykonání zkoušky, je nezbytné k žádosti doložit také doklad potvrzující změnu příjmení (oddací list).

Řádně vyplněnou žádost s příloženými dokumenty zašlete:

1. písemně na adresu

**Ministerstvo spravedlnosti ČR
odbor insolvenční
Vyšehradská 16
128 10 Praha 2**

2. prostřednictvím datové schránky

Ministerstvo spravedlnosti
Identifikátor datové schránky: **kq4aawz**

3. prostřednictvím e-mailu

Ministerstvo spravedlnosti
e-mail: posta@msp.justice.cz

Přijetí doručených žádostí nepotvrzujeme.

Informace týkající se zkoušky insolvenčních správců a její organizace naleznete:

- v zákoně č. 312/2006 Sb., o insolvenčních správcích, ve znění pozdějších předpisů,
- ve vyhlášce č. 312/2007 Sb., o obsahu a dalších náležitostech zkoušek insolvenčních správců, ve znění pozdějších předpisů,
- na webu insolvence.justice.cz

Příloha 2

NÁVRH NA VYDÁNÍ (ZVLÁŠTNÍHO) POVOLENÍ VYKONÁVAT ČINNOST INSOLVENČNÍHO SPRÁVCE FYZICKÁ OSOBA

V souladu s § 4 zákona č. 312/2006 Sb., o insolvenčních správcích, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „ZIS“)

Titul, jméno a příjmení	____
Trvalý pobyt	____
Státní občanství	____
Místo narození	____
Rodné číslo ⁵⁷	____
Adresa sídla	____
Úřední hodiny sídla ⁵⁸	____

Ev. číslo osvědčení o vykonání zkoušky insolvenčního správce

Ev. číslo osvědčení o vykonání zvláštní zkoušky insolvenčního správce

Tato dvě pole by měla být podmiňující – podle vyplnění textových polí (možné je žádat pouze o jedno z nich) se uživateli zobrazí další pole (vizte níže zvýrazněné pole).

Přílohy:

1. Doklad prokazující podmínky vzdělání ☐
2. Doklad prokazující splnění podmínky pojištění odpovědnosti za škodu ☐
3. Doklad o splnění bezúhonnosti ☐
4. Doklad prokazující splnění podmínky odborné praxe ☐

---

⁵⁷ Nemá-li fyzická osoba přiděleno rodné číslo, uveďte v souladu s § 4 odst. 1 písm. a) ZINSOLVENČNÍ SPRÁVCE **datum narození**.

⁵⁸ Podle vyhlášky 355/2013 Sb., o úředních hodinách provozovny, o označování sídla a provozovny a o činnostech, které je insolvenční správce povinen zajišťovat v provozovně.

5. Doklad o zaplacení správního poplatku ☐
6. Prohlášení o odborném zaměření ☐
7. Doklad o splnění podmínky personálního a materiálního vybavení ☐

Advokát, daňový poradce nebo auditor dále k návrhu připojí:

8. Potvrzení příslušné komory o tom, že je zapsán v seznamu advokátů, daňových poradců, auditorů; notář připojí doklad o jmenování ☐

K návrhu fyzické osoby na vydání zvláštního povolení musí být dále přiložena:

9. ověřená kopie dokladu o bezpečnostní způsobilosti fyzické osoby ☐
nebo osvědčení fyzické osoby

Prohlášení o odborném zaměření

Já, níže podepsaný/á

Titul, jméno, příjmení

Místo narození:

Rodné číslo:

S odkazem na § 4 odst. 2 písm. f) zákona č. 312/2006 Sb., o insolvenčních správcích, ve znění pozdějších předpisů, tímto prohlašuji, že jsem pro účely zápisu do příslušné části seznamu insolvenčních správců odborně zaměřený/á na řešení úpadku dlužníka .....

V .....

dne .....

Podpis: .....

Příloha 3

NÁVRH NA VYDÁNÍ (ZVLÁŠTNÍHO) POVOLENÍ VYKONÁVAT ČINNOST INSOLVENČNÍHO SPRÁVCE

VEŘEJNÁ OBCHODNÍ SPOLEČNOST A ZAHRANIČNÍ SPOLEČNOST

*V souladu s § 5 zákona č. 312/2006 Sb., o insolvenčních správcích, ve znění
pozdějších předpisů (dále jen „ZIS“)*

Obchodní firma

Sídlo

Úřední hodiny sídla⁵⁹

IČO⁶⁰

Ohlášený společník

Titul, jméno a příjmení

Rodné číslo⁶¹

Trvalý pobyt

Číslo jednací (zvláštního) povolení ohlášeného společníka

---

⁵⁹ Podle vyhlášky 355/2013 Sb., o úředních hodinách provozovny, o označování sídla a provozovny a o činnostech, které je insolvenční správce povinen zajišťovat v provozovně.

⁶⁰ Je-li navrhování vydání povolení veřejné obchodní společnosti zapsané v obchodním rejstříku.

⁶¹ Nemá-li fyzická osoba přiděleno rodné číslo, uvede v souladu s § 4 odst. 1 písm. a) ZIS **datum narození**.

Přílohy:

- 1.
2. Prohlášení **ohlášeného společníka**⁶² ☐
3. Doklad prokazující splnění podmínky pojištění odpovědnosti za škodu ☐
4. Doklad o zaplacení správního poplatku ☐
5. Prohlášení o odborném **zaměření** ☐
6. Doklad o splnění podmínky personálního a materiálního vybavení ☐

---

⁶² Podpis ohlášeného společníka musí být **úředně ověřen**.

Prohlášení ohlášeného společníka

Já, níže podepsaný/á

Titul, jméno, příjmení

Místo narození

Rodné číslo

S odkazem na § 5 odst. 2 písm. a) zákona č. 312/2006 Sb., o insolvenčních správcích, ve znění pozdějších předpisů, tímto prohlašuji, že budu vykonávat činnost insolvenčního správce podle § 3 odst. 1 nebo činnost insolvenčního správce dlužníka podle § 3 odst. 2 pouze v rámci veřejné obchodní společnosti/zahraniční společnosti⁶³.

V .....

dne.....

Podpis: .....

---

⁶³ Nehodící se škrtněte. Dále vepište název veřejné obchodní společnosti/zahraniční společnosti, v rámci které bude ohlášený společník vykonávat činnost.

Prohlášení o odborném zaměření

Já, níže podepsaný/á

Titul, jméno, příjmení

Místo narození:

Rodné číslo:

S odkazem na § 5 odst. 1 písm. d) zákona č. 312/2006 Sb., o insolvenčních správcích, ve znění pozdějších předpisů, tímto prohlašuji, že jsem pro účely zápisu do příslušné části seznamu insolvenčních správců odborně zaměřený/á na řešení úpadku dlužníka

V .....

dne.....

Podpis: .....